

UTRIP

P2289 61

INFORMATIVNI BILTEN ZBORNICE ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE - ZVEZE
DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

Leto VII. številka 12. december 1999

poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana

NOVOST V KRKI *sirup*

PANATUS[®] forte

butamirast

p-1999/2664

- 5 ml sirupa vsebuje 7,5 mg butamirast citrata, kar omogoča enostavnejše odmerjanje.
- Primeren je za otroke, odrasle in sladkorne bolnike.
- Ne povzroča sedacije in odvisnosti.

Skrajšano navodilo

Indikacije. Sirup PANATUS FORTE je indiciran za zdravljenje akutnega in kroničnega dražečega suhega kašlja, ki nastane iz katerega koli vzroka; kašlja pred diagnostičnimi ali terapevtičnimi posegi v bronhijih in po njih; pred operacijami in po njih ter pri oslovskem kašlju. **Odmerjanje.** Otroci od 3 do 6 let: trikrat na dan po 1 žličko; otroci od 6 do 12 let: trikrat na dan po 2 žlički; otroci nad 12 let: trikrat na dan po 1 veliko žlico; odrasli: štirikrat na dan po 1 veliko žlico. **Kontraindikacije.** Preobčutljivost za zdravilo. **Nosečnost in dojenje.** Ker z zdravljenjem nosečnic ni izkušenj, zdravila v prvih treh mesecih nosečnosti ne priporočamo. Svetujemo tudi previdnost med dojenjem, saj ne vemo, ali zdravilo prehaja v materino mleko. **Interakcije.** Klinično pomembne interakcije z drugimi zdravili niso znane. **Stranski učinki.** Zelo redko in v blagi obliki se lahko pojavijo kožni izpuščaji, prebavne motnje in vrtoglavica. Ni stranskih učinkov, značilnih za opiatne antitusike. **Preveliko odmerjanje.** Zdravljenje blažjih oblik zastrupitve ni potrebno. Pri hujših oblikah priporočamo izpiranje želodca, aktivno oglje in odvajalo ter spremljanje življenjskih funkcij in po potrebi simptomatsko zdravljenje. **Oprema.** 200 ml sirupa (7,5 mg butamirast citrata/5 ml), 11/99.

Krka, d.d., Novo mesto
Šmarješka cesta 6
8501 Novo mesto

Podrobnejše informacije so na voljo pri proizvajalcu.

INFORMATIVNI BILTEN
ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE -
ZVEZA DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER IN
ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

UTRIP

ODGOVORNA UREDNICA:

Irma Antončič

UREDNIŠKI ODBOR:

Irma Antončič, Bojana Filej, Irena Istenič,
Petra Kersnič, Veronika Pretnar Kunstek

LEKTORICA:

prof. Cvetana Tavzes

NAKLADA: 11550 izvodov

LETNA NAROČNINA ZNAŠA:

4500 SIT

Za člane brezplačno

NASLOV UREDNIŠTVA:

UTRIP

Zbornica zdravstvene nege Slovenije
Ljubljana, Vidovdanska 9
telefon, telefaks: 061/316-055
e-mail: zveza.med.sester@siol.net
Žiro račun: 50101-678-48641

Po mnenju Urada vlade za informiranje z dne 4. 3. 1993,
št. 23/71-93 sodi Utrip med proizvode, za katere se
plačuje 5-odstotni davek od prometa proizvodov.

TRŽENJE OGLASNEGA PROSTORA:

ANONSA d.o.o. Ljubljana, Preglov trg 6,
tel.: 061/1408-202, tel/faks: 1400-315

PRIPRAVA ZA TISK:

STARLING d.o.o.

Vrhnika, Krožna pot 2, tel.: 061/757-850,
faks: 061/757-855, e-mail: starling@siol.net

TISK:

Tiskarna POVŠE

Povšetova 36 a, Ljubljana,
tel/faks: 061/301-542

Cenjene kolegice, kolegi!

*Vsako leto hitreje mine,
postavlja se leto 1999.*

*Naj Vas prevzamejo decembrski vznemirljivi
trenutki pričakovanja, naj Vas spremljajo
trenutki topline in iskrenost besede, ki jo ob
novem letu največkrat rečemo: Šrečno!*

*V prihajajočem letu, ko prehajamo v novo
tisočletje, Vam želimo veliko zdravlja, da bi
uživali vse lepote življenja, imeli dovolj
modrosti, ki Vas bodo reševale pred dvomi,
veliko poguma, ki Vam bo pregnjal strahove,
veliko sreče, ki jo potrebujemo, da bomo lahko
osrečevali druge. Zahvaljujemo se Vam za
sodelovanje in želimo biti z Vami za Vas
še naprej.*

Irma Antončič

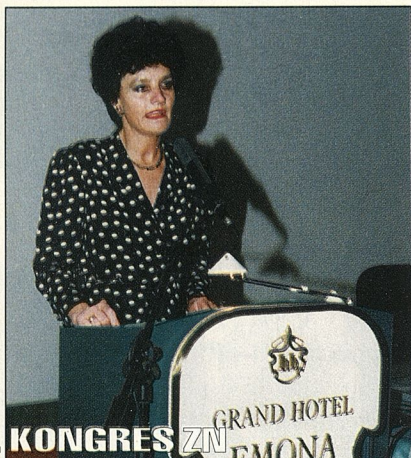
Bojana Filej

Irena Istenič

Petra Kersnič

Veronika Pretnar Kunstek

Fotografija na naslovnici: A. Čvorak

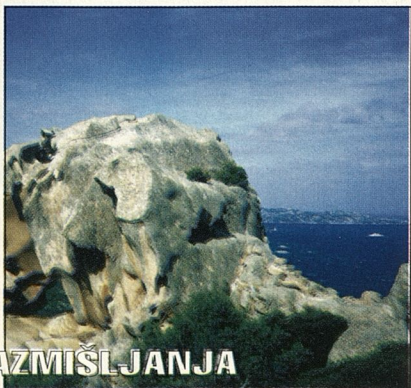
2. KONGRES ZN

ZA NAMI JE 2. KONGRES ZDRAVSTVENE NEGE Z MOTOM: "ZDRAVSTVENA NEGA ZA 21. STOLETJE"

UDELEŽILI SMO SE

STROKOVNO SREČANJE MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV URGENTNE MEDICINE, TERME ČATEŽ

RAZMIŠLJANJA

ŽIVLJENJE TUDI VALOVI, NAJVEČJI IN NAJLEPŠI VAL SMO - MI

2. KONGRES ZDRAVSTVENE NEGE

- ZA NAMI JE 2. KONGRES ZDRAVSTVENE NEGE Z MOTOM: "ZDRAVSTVENA NEGA ZA 21. STOLETJE" -----5

DELO ZBORNICE

- NOVEMBER NA ZBORNICI -----17

ICN

- ZDRAVSTVENO VARSTVO IN KAKOVOST ŽIVLJENJA -----20

ZANIMIVO

- REZULTATI POSLOVANJA ZDRAVSTVENIH ZAVODOV ZA PRVO POLLETJE 1999 -----23

IZ MEDNARODNIH SREČANJ

- POROČILO Z II. MEDNARODNE KONFERENCE O TEORIJAH ZDRAVSTVENE NEGE -----26

IZ SEKCIJ

- STROKOVNO SREČANJE PATRONAŽNIH MEDICINSKIH SESTER V SLOVENJ GRADCU -----31
- STROKOVNO SREČANJE MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV URGENTNE MEDICINE, TERME ČATEŽ -----36
- CEPLJENJE PRI OTROCIH -----37
- POMEN PREHRANE PRI NASTANKU IN ZDRAVLJENJU MALIGNIH BOLENIJ -----38
- SREČANJE OFTALMOLOŠKE SEKCIJE V LJUBLJANI -----39
- POROČILO O STROKOVNEM SREČANJU -----40

UDELEŽILI SMO SE

- POROČILO S STROKOVNEGA IZOBRAŽEVANJA KRITIČNO BOLAN OTROK - RAZPOZNAVA, ZDRAVSTVENA NEGA IN PREVOZ ----41
- DRUGAČNA SOBOTA -----42

IZ DRUŠTEV

- STROKOVNO PREDAVANJE O KRONIČNIH RANAH -----46
- IZLET UPOKOJENK DMSZT LJUBLJANA V HALOZE -----48

S HUMORJEM JE LAŽJE IN LEPŠE

- »NOVO LETO ZA VELIKE IN MALE« -----50

RAZMIŠLJANJA

- ŽIVLJENJE TUDI VALOVI, NAJVEČJI IN NAJLEPŠI VAL SMO - MI -----51

OBVESTILA

52

SREČANJA V TUJINI

54

Vljudno prosimo, da prispevke za objavo v naslednji številki UTRIPA pošljete do 25. v mesecu in če je le možno na disketah ali na e-mail: zveza.med.sester@siol.net.
Uredništvo

ZA NAMI JE

2. KONGRES ZDRAVSTVENE NEGE

z motom:

"ZDRAVSTVENA NEGA ZA 21. STOLETJE"

Petra Kersnič

V času med 17. in 19. novembrom 1999 smo uresničili sklep 1. kongresa zdravstvene nege, ki je bil leta 1997 in je potekal hkrati s proslavo 70-letnice organiziranega delovanja medicinskih sester v Sloveniji. Takrat smo sklenili, da bomo vsaki dve leti na kongresu ocenili naše delo ter javnosti povedali, katere cilje v stroki uresničujemo in kaj načrtujemo za naprej. Letos smo naš mozaik, v katerega smo leta 1997 vložili moder kamenček, dopolnili z novim, zelenim kamenčkom znanja in prizadevanj napredka stroke zdravstvene nege. Naslednji kongres bo novembra 2001 in bo predstavljal rdeč kamenček ter s tem zaokrožil idejo treh barvnih krogov prvega kongresa.

3. kongres zdravstvene nege bo potekal z motom:

"ZDRAVSTVENA NEGA – OKOLJE IN VIRI".

Prvi novembrski dnevi so obljubljeni lepo vreme. Bili smo priča bistvenemu zasuku v vremenu in dejstvu, da tudi vreme ni več tako, kot bi si zaželeli ali pa ga naročili. Na dan odhoda v kongresni center Bernardin je zgodaj zjutraj v Ljubljani deževalo, kaj kmalu pa je dež prešel v sneg, kot da bi bili že v pravi zimi. Na dan otvoritve kongresa, v sredo 17. novembra, so bile vremenske razmere naklonjene za varen prihod okoli 380 udeleženk in udeležencev kongresa.

Otvoritev 2. kongresa zdravstvene nege je potekala v kongresnem centru Emona Bernardin v veliki dvorani Emerald. Ženski pevski zbor Mavrica, v katerem so zbrane

medicinske sestre iz Doma starejših občanov Novo mesto, je s pesmijo naznanil začetek vseslovenskega srečanja medicinskih sester.

Pevke imajo za glasbeno združevanje naslednji moto: "Glasba je pesem stoletij in zgodovine, rojeva se iz bolečine in tudi radosti človeštva." Romain Rolland

Slavnostna govornica, predsednica Zbornice zdravstvene nege Slovenije – Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije, Veronika Pretnar Kunstek, je udeleženkam, udeležencem in gostom spregovorila:

"Drage kolegice in kolegi, spoštovani gosti, spoštovani predavatelji.

V veliko zadovoljstvo mi je, da ste se v tako velikem številu odzvali povabilu na današnji drugi Kongres Zbornice zdravstvene nege Slovenije, ki smo mu ob vstopu v novo tisočletje izbrali moto: ZDRAVSTVENA NEGA ZA 21. STOLETJE.

V posebno čast mi je, da vas vse udeleženke in udeležence 2. kongresa pristrčno pozdravim v svojem imenu in v imenu Zbornice zdravstvene nege Slovenije in Zveze društev

medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije.

Zdravstvena nega je ena od tistih zdravstvenih disciplin, ki se kot celovita dejavnost ukvarja s posameznikom, družino in skupnostjo tako v času zdravja, kot še posebno v času bolezni in – kot smo že mnogokrat poudarili – traja od spočetja življenja pa do smrti. Vzdravstvenem in družbenem sistemu bi zato morala imeti pomembnejšo, predvsem pa dosti vidnejšo vlogo. Zelo pomembno je, da se njeni strokovnjaki aktivno vključujejo v razprave o prihodnosti zdravstvenega sistema kot celote in s tem tudi zdravstvene nege, o izobraževanju izvajalcev zdravstvene nege, o promociji zdravja ter preprečevanja bolezni.

Medicinske sestre in zdravstveni tehniki kot največja poklicna skupina v zdravstvu predstavljamo zelo pomemben dejavnik. Storitve zdravstvene nege so pomemben dejavnik pri zdravljenju in zdravstveni negi bolnih ali umirajočih, hkrati pa prispevajo tudi k

ohranjanju zdravja in preprečevanju bolezni.

Mednarodna organizacija medicinskih sester I C N, ki je letošnje leto praznovala 100. obletnico svojega delovanja, se že od nekdaj zavzema za čim višje standarde zdravstvene nege in za take razmere dela, ki medicinskim sestram omogočajo delovanje na osnovi čim večjega znanja. Programi Mednarodne organizacije medicinskih sester odločilno vplivajo na javno zdravstvo, na neposredno izvajanje zdravstvene nege, na izobraževanje, raziskovanje in upravljanje z viri, ki so na voljo zdravstveni negi po vsem svetu.

Zdravstvena nega mora biti avtonomna pri upravljanju, kar pomeni, da stroka sama nadzoruje, spremlja in vrednoti svojo dejavnost. Neprestano večanje strokovnega znanja medicinskih sester nedvomno prispeva tudi k višji kakovosti zdravstvene nege.

In kaj nam bo prineslo novo stoletje, novo tisočletje?

Skrb za zdravje je stalna človekova spremljevalka. Politične, ekonomske, tehnološke in predvsem demografske spremembe bodo povečale zahteve varovancev in bolnikov do zdravstvene nege.

Če se hočemo ustrezno odzvati na vse spremembe tako v smislu novih znanj in tehnologij v medicini kot tudi na področju zdravstvene informatike ter še marsikje drugje, se mora nujno razvijati tudi sodobna zdravstvena nega. Eno najpomembnejših sredstev, ki bo medicinskim sestram omogočilo, da bomo lahko izvedle potrebne spremembe in se odzvale na zdravstvene potrebe prebivalstva tudi v prihodnjem stoletju, je predvsem visoka strokovna in fakultetna izobrazba. Bistveno je, da vzpostavimo povezavo med teorijo, raziskovalno dejavnostjo in prakso, saj se le tako lahko izobraževanje prilagodi razvoju zdravstvenega varstva.

Populacijski profil se je v Evropi v zadnjih letih precej spremenil. Pričakovana življenjska doba se je podaljšala, kar skupaj z nižjo

rodnostjo v večini evropskih držav pomeni, da bodo v prihodnosti predstavljali vedno večji delež starejši ljudje. Hkrati se bo s padanjem števila mladih zmanjševal tudi obseg delovno aktivnih ljudi, ki bi skrbeli za ostarele sorodnike in financirali vse večje stroške zdravstvenega in socialnega varstva.

Bolniki in varovanci so vse bolj obveščeni o svojih pravicah, ki jih pričakujejo. Zato se je spremenil tudi odnos med zdravstvenimi delavci, bolniki in njihovimi svojci, tako da bolniki skrbijo za svoje zdravje bolj aktivno in z več vprašanji. Ta trend zahteva od medicinskih sester, da razumejo pomen učinkovite komunikacije, kar pomeni, da je v izobraževanju v zdravstveni negi potreben širši pristop, ki vzpodbuja k partnerskemu odnosu z bolniki in z zdravstvenimi sodelavci.

Ena najpomembnejših usmeritev pa je premik k primarnemu zdravstvenemu varstvu kot ekonomični obliki zagotavljanja zdravstvenih storitev. To je tudi eden od glavnih ciljev Svetovne zdravstvene organizacije, ki je že pred leti ugotovila, da bodo v zdravstvenem sistemu, v katerem je glavni poudarek na primarnem varstvu, največjo vlogo imele prav medicinske sestre.

Obseg zdravstvenih dejavnosti zunaj zdravstvenih ustanov narašča, prav tako pa se krepi tudi spoznanje, da je vsak človek sam odgovoren za svoje zdravje.

Vluči vseh omenjenih sprememb je očitno, da se bodo morale naloge in vloga medicinskih sester razvijati tako, da bodo zdravstvene potrebe ljudi še bolj zadovoljene tudi v prihodnosti. Prizadevanje za zdravje mora biti omogočeno tako posameznikom, kot organizacijam, da vzpostavijo tiste smernice, ki bodo popeljale do želenih ciljev.

Ni dovolj ustvariti le vizijo zaželenega zdravstvenega sistema oziroma zdravstvene nege enaindvajsetega stoletja! To, kar potrebujemo, je vizija bolj zdrave prihodnosti za vse!

Na naravo in kakovost zdravstvenih in socialnih storitev bodo v prihodnje še bolj vplivali ekonomski dejavniki. Intervencije zdravstvenega varstva se vedno bolj ocenjujejo tudi z vidika njihove ekonomičnosti, to pa pomeni, da bodo pri tem sodelovale tudi medicinske sestre na podlagi kritične ocene raziskav v zdravstveni negi.

Da bi lahko dohajali hitre spremembe v današnjem času, moramo čimprej zagotoviti dovolj široko in ustrezno izobrazbo medicinskim sestram.

Mednarodna organizacija medicinskih sester je izdala priporočila za izobraževanje medicinskih sester, na podlagi katerih je bila določena vloga in odgovornost medicinskih sester; vpisni pogoji, izobraževalni smotri, vsebina učnega načrta in trajanje izobraževanja. Poleg tega so bili izdelani tudi standardi za izobrazbo, ki jo mora imeti vsaka medicinska sestra.

Medicinske sestre sprejemajo odgovornost za načrtovanje, usmerjanje, izvajanje in ocenjevanje svojega dela. V okviru svojih pristojnosti so samostojne strokovne delavke, odgovorne za delo, ki ga opravljajo.

Da bi lahko opravljale našete naloge, morajo v procesu izobraževanja medicinske sestre pridobiti široka strokovna znanja in spretnosti. Definicijo uspešnega strokovnega šolanja in zahtevanega znanja sta postavila Svet Evrope in Svetovna zdravstvena organizacija.

V luči vseh do sedaj omenjenih sprememb je očitno, da se bodo morale vloga in naloge medicinskih sester še intenzivneje razvijati, če naj zadovoljujejo zdravstvene potrebe ljudi tudi v prihodnosti, se pravi, v novem stoletju in novem tisočletju, ki nam že trka na vrata.

Vsem udeleženkam in udeležencem 2. kongresa Zdravstvene nege želim, da bi se v teh treh dneh kar najbolje počutile v tem prelepem slovenskem obmorskem kraju, predvsem pa, da bi odšle domov obogatene z novimi znanji in spoznanji.

“Ideja o enotnem jeziku v zdravstveni negi je zelo stara in so jo udeležale mnoge generacije medicinskih sester. Prav na 2. kongresu bomo stopili na naslednjo stopnico, ko objavljamo izid prve publikacije – MALI LEKSIKON TERMINOLOŠKIH IZRAZOV V ZDRAVSTVENI NEGI” – je povedala Petra Kersnič in besedo predala Darji Cibic, predsednici delovne skupine:

“V bližnji preteklosti je strokovna javnost podprla nalogo, da tudi za stroko zdravstvene nege oblikujemo strokovno terminologijo. Bistveni namen naloge je bil zbrati kar največ dobro definiranih pojmov, ki omogočajo široki strokovni javnosti lažjo in jasno medsebojno razumevanje in sporazumevanje s strokovnjaki z drugih strokovnih področij. Naloga je nenazadnje tudi odraz rasti zdravstvene nege kot njen prispevek k celoviti obravnavi prebivalstva. To je postalo še toliko bolj pomembno ob spoznanju, da se je zadevni prostor razširil čez (državne) meje v prostor globalnega komuniciranja.

Pričujoče delo je nastajalo tri leta. Pomenilo je oranje ledine pri zbiranju, izboru, razvrščanju in definiranju pojmov s področja zdravstvene nege. Skupina strokovnjakinj zdravstvene nege, ki je terminološki slovar pripravljala, je bila odvisna od dostopne domače in tuje literature, ta pa je večinoma v angleškem jeziku. Potrebno je bilo poleg izbora izrazov poskrbeti še za pomensko ustrezni, stroki razumljiv in usklajen slovenski prevod, predvsem pa upoštevati poznavanje in razumevanje vsebine pojmov v slovenskem prostoru.

Definicije v tem slovarju pomenijo razlago in razumevanje pojmov, ki se po mnenju skupine najpogosteje oziroma vsak dan uporabljajo med strokovnjaki, ki izvajajo, poučujejo, raziskujejo ali pa so kakor koli drugače povezani z zdravstveno nego na njenih različnih področjih delovanja. Seveda pa se uporabnost pojmov, predstavljenih v tem slovarju, lahko in more razširiti med druge posameznike, zdravstvene discipline

in strokovne kategorije. Uporabnost se še poveča zaradi dejstva, da so pojmi, navedeni v slovenskem in angleškem jeziku. Nenazadnje je opredelitev in pojasnjevanje pojmov s področja zdravstvene nege lahko v veliko pomoč tudi prevajalcem, ki sodelujejo pri prevajanju kar zajetnih strokovnih dokumentov. Prvotna ideja, da skupina pri razvrščanju pojmov sledi kategoriziranju, ki ga uporablja Svetovna zdravstvena organizacija v svojih “glosarijih” in izdaja ob raznih pomembnih dogodkih, se je kmalu pokazala kot verjetno neučinkovita. Vsebinsko bi bila posamezna poglavja sicer opredeljena skupaj (teorije zdravstvene nege, filozofija zdravstvene nege, etika, metodologija, organizacija, izobraževanje, raziskovanje in praksa zdravstvene nege na eni strani in zdravstvo z zdravstveno politiko in zdravstvenim varstvom ter interdisciplinarne znanosti na drugi strani), toda so izrazi, ki so “mejni” in so skupni celotnemu področju zdravstva, zato se ga ne da fizično ločiti. Torej bi bilo iskanje izraza v ustrezni kategoriji zamudno za uporabnika, ki želi priti do informacije kar najhitreje. Zato ima sedanja oblika, ki razvršča izraze po abecednem redu, obliko leksikona in bo po mnenju skupine zadovoljil tudi zahtevnejšo strokovno lakoto.

Število izrazov, zajetih v leksikončku, nikakor ni dokončno. Med delom se je njihovo število večalo in večalo, pojavljale so se številne definicije in vendar se je skupina morala odločiti in jasno reči “konec”. Še zdaj premišljamo, ali je prav, da je delovanje in delo skupine vsaj za nekaj časa zastalo.

Na potezi ste vi, spoštovane kolegice in kolegi! Prepričani smo in verjamemo, da boste po pregledu leksikončka in po lastnih ugotovitvah o njegovi uporabnosti tvorno prispevali, da bo leksikonček ustrezno dopolnjen z najnovejšimi in aktualnimi izrazi, ki se pojavljajo na vaših področjih delovanja in so odvisni od hitrega razvoja in sodobnega razumevanja zdravstvene nege. Tako boste dali s prispevki skupini možnost, da bo z delom

nadaljevala ter pripravila leksikonček za drugo dopolnjeno in posodobljeno izdajo. “

Darja Cibic simbolično predaja prvi izvod predsednici Veroniki Pretnar Kunstek.

Udeleženke in udeležence so pozdravili tudi naslednji gostje:

Županja mesta Pirana, Vojka Štular:

»Spoštovane gospe in gospodje, drage medicinske sestre in zdravstveni tehniki, ugledni gostje!

Včas in veselje mi je, da vas lahko pozdravim in vam zaželim uspešno ter plodno delo v treh dneh. Zdravstvena nega za 21. stoletje je gotovo velik izziv, še posebej zato, ker vemo, da prihajajoči čas prinaša nove težave povezane s staranjem prebivalstva, ter množico drugih vprašanj, ki jih prinaša nagli tehnološki razvoj in razslojevanje družbe. V vašem programu sem zasledila veliko prispevkov o kakovosti zdravstvene nege in ob tem se mi je utrnila misel, da se mi ob po-

moči takih medicinskih sester ni treba bati starosti in bolezni. Zagotavljanje kakovosti na vseh področjih, še posebej pri delu s ljudmi, je temelj razvoja humane družbe prihodnosti. Ob tem geslo »dodajmo življenje letom« še posebej pridobi na veljavi. Verjamem, da bo položaj zdravstvene nege v prihodnje bistveno boljši, kot je bil do sedaj. Verjamem, da vam bo s trdno voljo, tolerantnostjo, potrpežljivostjo, vztrajnostjo in ostalimi dobrimi lastnostmi, ki jih imate medicinske sestre (in ženske nasploh), uspelo zagotoviti ustrezen status zdravstveni negi kot enako pravnemu poklicu v sistemu zdravstvenega varstva v Sloveniji. V zadnjem času ste uspeli izboriti pravico do poštenega plačila pripravnikom v vaši stroki, kar gotovo ni bilo lahko. Neodvisno od tega, ali s tem v celoti rešujete vprašanje plačila pripravništva, je to nedvomno velik dosežek.

Želim si, da bi vam uspelo uveljaviti Zbornico zdravstvene nege za urejanje zadev s področja dela vaše stroke kot zakonsko pooblaščenno vrhovno strokovno telo za zdravstveno nego. Zakon o zdravstveni negi bo zagotovo tudi pripomogel k jasnejši opredelitvi vsebine, dolžnosti, pravic in razmejitev dela znotraj vaše stroke. Uspelo vam bo, če boste še naprej držali skupaj, ponosno izvrševali svoje poslanstvo med ljudmi in ohranjali dostojanstvo poklica tudi v težkih časih.

Medicinskim sestram iz bolnišnice Izola želim, da bi kriza čimprej minila. Rada bi vam povedala, da se mi zdi naduse pomembno, da držite skupaj in ohranjate ugled lastnega dela in bolnišnice, ki jo prebivalci slovenske obale potrebujemo in verjamemo v vašo strokovnost.

Medicinske sestre ste tiste, ki prve vzamete v roke novorojeno življenje in ga položite v materino naročje. Ste tiste, ki z blagim dotikom pospremite odhajajoče življenje in mnogim bolnikom lajšate bolečino. Verjamem, da nobena krize ne more iz vašega srca izpuliti ljubezni do človeka in dostojanstva, s kater-

im izvršujete svoje poslanstvo, ki ga marsikdaj noben denar ne more poplačati.

Želim vam, da 21. stoletje prinese razvoj, blagostanje ter dobre razmere za delo. Prepričana sem, da z vsem, kar ste že v to vložile, na pragu tisočletja uspeh ne more izostati.

Še enkrat vam želim uspešno strokovno delo, prijetno druženje in obilo užitkov v našem mestu.“

Direktor Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Franc Košir:

“Spoštovani gostje, drage udeleženke in udeleženci.

Na pragu novega tisočletja pričakovanja na vseh področjih, v zasebnem življenju, v službi, na javnih področjih, rastejo. Vrstijo se prireditve, ocenjujejo se dosežki, izrekajo se želje in pobude za boljši jutri. Tudi pri ocenjevanju stanja in potreb po nadaljnjem razvoju zdravstvenega varstva ne moremo mimo tega.

Iztekajoče se desetletje je bilo, kar se tiče zdravstva, zelo, zelo dinamično. Marsikdo med nami ni pričakoval tako naglega tempa sprememb na tem, tradicionalno bolj umirjenem področju, kjer se nagli zasuki zaradi vrste razlogov sicer ne obnesejo. Vendar v spremembe žene vrsta tehničnih razlogov. Slovenija se namreč vsa devetdeseta leta sooča s povsem podobnimi trendi, s katerimi se srečujejo načrtovalci gospodarskega,

druženega in tudi zdravstvenega razvoja v Evropi. To velja za tipične demografske in socioekonomske trende: nizko rodnost, staranje prebivalstva, podaljševanje pričakovane življenjske dobe, povečevanje števila upokojencev, visoko stopnjo nezaposlenosti, spreminjanje razmerja med aktivnim in vzdrževanim delom prebivalstva, idr. To se odraža tudi v osnovnem vzorcu bolezni: prevladujejo kronične nenalezljive bolezni, ki pri nas, poleg nezgod, predstavljajo osnovni zdravstveni problem že kar nekaj desetletij. Prav tako pa velja to tudi za spremenjene kulturne vzorce življenja, informiranost prebivalstva, kar vse povzroča drugačne potrebe in zahteve po zdravstvenih storitvah, to pa spet potrebe po prilagajanju zdravstva novi organizacijski kulturi, managerskim pristopom idr.

Posledice teh razvojnih silnic je moč neposredno čutiti v sistemu zdravstvenega varstva. Na eni strani ti trendi povzročajo stalno naraščanje izdatkov za zdravstvene storitve in zaostrejejo vprašanja določanja in reševanja osnovnih (prioritetnih) zdravstvenih vprašanj v razmerah omejenih javnih sredstev. Na drugi strani pa smo zaradi njih soočeni s specifičnimi potrebami in zahtevami po zdravstvenih storitvah, ki včasih preraščajo obstoječo strukturo in ponudbo zdravstvenih programov ter zaostrejejo potrebo po določenih organizacijskih in vsebinskih spremembah v doktrini izvajanja zdravstvenih storitev.

Vse te spremembe, tako tiste, ki so posledica globljih sprememb in trendov v okolju, kot tudi tiste, ki so že sestavni del drugačnih vzorcev vedenja, navad in razvad, tako rekoč vsak dan srečujete in občutite pri svojem delu zlasti sestre. Vse to lahko povzroča določene tenzije, tudi določene razpoke med poklicnimi pričakovanji in pa vsakodnevnim delom. Vendar zahvaljujoč izredni stanovski organizaciji na področju zdravstvene nege, se ta vprašanja že vrsto let ne rešujejo več le spoudarjenimi ideali in ide-

alizacijo samega poklica sestre. Sestre se vse bolj aktivno in poglobljeno soočate s težavami kot razvojnimi izzivi lastne stroke. Zato podajate tudi vse bolj jasne rešitve, bodisi na področju poklicne profesionalizacije, izobraževanja, organizacije, kot tudi na drugih vitalnih razvojnih področjih zdravstvenega varstva.

Impresiven je tako pogled na primer na vsebinsko zasnovo tega kongresa, kjer je vključenih poleg ožjih strokovnih področij zdravstvene nege še vrsta drugih spoznanj na področju organizacijske kulture, total quality managementa, komunikologije in drugih strok. Veseli me ta interdisciplinarnost, saj je, kar mnoge med vami dobro vedo, tudi področje financiranja zdravstva, zdravstvene ekonomike oziroma izvajanja zdravstvenega zavarovanja zelo interdisciplinarno, kjer se združujejo spoznanja medicine s spoznanji pretežno družboslovnih strok. Torej, brez stalnega izpopolnjevanja, timskega dela in projektnih pristopov ni pravega razvoja in tudi ne rezultatov na stalne izzive, ki jih doživljamo iz okolja. Kljub temu, da vem, da se večina projektov ZZZS v nekem smislu realizira »na ramenih« sester, torej zdravstvenega osebja prvega kontakta, me osebno zelo veseli, da smo na Zavodu, z nacionalno uvedbo KZZ, zmogli realizirati kompleksni razvojni projekt, ki pa bo, za razliko od nekaterih drugih, razbremenil predvsem sestre, da se boste lahko bolj kot doslej posvečale strokovnim zadevam oziroma oskrbi oz. negi bolnika.

Zadovoljstvo bolnika, kakovostna in celostna oskrba bolnika, bolj humane oblike nege starejših, racionalnost, učinkovitost, uspešnost zdravstvenih programov, to so uprašanja, ki jim bodo posvečeni vsi naši razvojni potenciali v 21. stoletju. Srečna in pomirjujoča okoliščina pri nas je, da smo se nekaterih osnovnih uprašanj že lotili, kar nam daje upanje, da se bo dosežena stabilnost sistema nadaljevala tudi v prihodnje tisočletje. To je tudi vaša zasluga. Naj vam v

imenu ZZZS želim plodno delo tudi na tem kongresu.»

S pozdravnim govorom sta na kongresu sodelovala **generalni sekretar Zdravniške zbornice Brane Dobnikar** ter **predsednica Sindikata delavcev v zdravstveni negi Jelka Černivec**.

S telegrami pa so kongresu sporočili svoje misli:

Minister za zdravstvo: dr. Marjan Jereb -

»Lepo pozdravljam vodstvo ter vse udeleženske in udeležence kongresa zdravstvene nege v Portorožu.

Za vodilo srečanja ste si izbrali Zdravstveno nego za 21. stoletje. Gre torej za prilagajanje časa in še trdnjše umeščanje vašega strokovnega dela v celoten sistem slovenskega zdravstva. Soočenje z izzivi prihodnosti pa ne more biti zgolj parcialno; je naše skupno delo, tako na področju stroke kot politike. Sem sodijo vsa dosedanja prizadevanja ministrstva za zdravstvo pa tudi intenzivna medsebojna komunikacija, značilna predvsem v zadnjem času, s pomočjo katere bomo lažje rešili vrsto odprtih uprašanj v stroki zdravstvene nege. S stališča ministrstva je to prav gotovo Zakon o zdravstveni negi in implementacija nekaterih drugih zakonskih rešitev.

Le modro sodelovanje pri urejanju zadev bo še povečalo pomen in vrednost zdravstvene nege v okviru celotnega zdravstvenega varstva.

Prijazen pozdrav vsem skupaj in veliko uspeha pri delu vam želim.

Dr. Marjan Jereb

MINISTER»

Predsednica Odbora za zdravstvo, socialno varstvo delo in družino: prim.

Majda Kregelj Zbačnik - *»Spoštovane udeleženke, cenjeni udeleženci 2. kongresa zdravstvene nege!*

Žal se zaradi parlamentarne razprave o proračunu ne morem veseliti z vami in vam

osebno izraziti čestitke za vse vaše velike dosežke.

Kot predsednica Odbora in kot zdravnica vam bom v okviru svojih možnosti in pristojnosti vedno pomagala pri udejanjanju vaših ciljev.

Še naprej vam želim uspešno delo in še veliko izpeljanih načrtov.

Prim. Majda Kregelj Zbačnik, dr. med.«

Direktorica Inštituta za varovanje zdravja: prim dr. Metka Macarol Hiti - »Spoštovane udeleženske in udeleženci kongresa, dragi gostje in organizatorji!

Žal mi je, da zaradi kopice službenih obveznosti danes ne morem biti z vami, vesela pa sem, da vas lahko vsaj po tej poti pozdravim v svojem imenu in imenu Inštituta za varovanje zdravja Republike Slovenije ter vam zaželim uspešno delo na tem pomembnem srečanju, kjer boste medicinske sestre v veliki meri začrtale smernice za razvoj zdravstvene nege v 21. stoletju. Seveda je kongres tudi priložnost za oceno in predstavitev opravljenega dela, na katerega ste brez dvoma lahko ponosne.

Zdravstvena nega v Sloveniji je v zadnjih letih neverjetno napredovala, saj so ji to narekovala nova spoznanja v stroki, potrebe prebivalstva in spremembe v sistemu zdravstvenega varstva. Do velikih sprememb je prišlo na področju zagotavljanja kakovosti tako z uvajanjem novih pristopov in vzpostavljanjem širših možnosti izobraževanja medicinskih sester kakor tudi z učinkovitejšo organiziranostjo dela. Še vedno pa ostajajo mnoga odprta vprašanja, odgovori nanje pa niso vedno enostavni in rešitve ne hitro izvedljive, saj je zdravstvena nega močno upeta v kompleksen sistem, ki je odvisen od pogosto nasprotujočih si interesov različnih institucij ter od socioekonomskih in političnih tokov.

Osveščeni uporabniki zdravstvenih storitev danes zahtevajo in pričakujejo kakovostno zdravstveno varstvo, kar vse bolj vključuje tu-

di kakovostno zdravstveno nego. Razvijanje kakovosti in uvajanje raziskovalne dejavnosti na področju zdravstvene nege mora zato postati podlaga vsem nadaljnjim usmeritvam stroke, kar v ciljih Zdravja za vse v 21. stoletju priporoča tudi Svetovna zdravstvena organizacija, informacijski sistem, ki ga razvijate, pa bo omogočil zbiranje s svetom primerljivih podatkov in nudil možnosti nenehnega preverjanja novih dosežkov.

Med pomembnimi pogoji za kakovostno delo, pa naj bo to v zdravstveni negi ali kjer drugje, bi omenila še urejen položaj stroke. To poleg vzpostavitve strokovnega nadzora, standardov in obsega zdravstvene nege zagotovo pomeni tudi zagotavljanje boljših delovnih razmer in nagrajevanja ter vključevanje medicinskih sester v procese odločanja v zdravstvu in na medsektorski ravni. Sodelavci Inštituta za varovanje zdravja si bomo v tej zvezi prizadevali, da bi Zbornica zdravstvene nege pridobila tudi formalne pristojnosti.

Želim si, da bi na področjih, ki nas povezujejo, še tesneje sodelovali, in bi bila naša skupna prizadevanja uspešna. Vsem, ki boste te dni preživeli v Portorožu, pa poleg uspeha pri delu želim tudi prijetno druženje. Hvala.

Prim. Metka Macarol Hiti, dr. med.

Direktorica Inštituta za varovanje zdravja RS«

Predsednik Slovenskega zdravniškega društva: prof. dr. Pavel Poredoš - »Zahvaljujem se za prijazno povabilo na 2. kongres zdravstvene nege.

Žal mi službene obveznosti preprečujejo, da bi se Vam pridružil na tem pomembnem srečanju v Portorožu, zato vsem udeležencem pošiljam v pisni obliki iskrene pozdrave in želim uspešno delo in prijetno druženje.

Hkrati vam čestitam za doseženi visok strokovni nivo vaše stroke, ki je eden od temeljev kakovostnega zdravstvenega varstva.

Z lepimi pozdravi,

Prof. dr. Pavel Poredoš, Predsednik SZD«

Predsednica Zbornice fizioterapevtov: Friderika Kresal – *»Ob 2. kongresu zdravstvene nege z naslovom Zdravstvena nega za 21. stoletje želim v svojem in v imenu Zbornice fizioterapevtov Slovenije vsem udeležencem kongresa obilo uspehov pri strokovnem delu in razvijanju smernic za kakovost v zdravstveni negi. Predvsem pa vam želimo prijetno druženje in veliko zadovoljstva ob navezovanju novih poznanstev, izmenjavi izkušenj ter odkrivanju lepot Portoroža.*

*Predsednica ZFS
Friderika Kresal, prof.«*

Predsednica Socialne zbornice: Zora Tomič – *»Spoštovani, iskreno sem se razveselila Vašega vabila, a se žal ne morem odzvati zaradi drugih že prej sprejetih obveznosti. Vendar že pogled na število in izbrane teme na kongresu me potrjuje v dvojem, da poslanstvo svojega poklica uspešno udeležate in se odzivajte na zdravstvene težave ljudi, ki niso vedno le medicinske narave, temveč pogosto izraz osebne stiske človeka današnjega dne. Zato sem ponosna na vaš zlati znak, ki ste mi ga pred mnogimi leti podelile. Čeprav delamo na različnih področjih, nas srečevanje ob človeku zavezuje na dobrosodelovanje, še zlasti v obvladovanju izzivov XXI. stoletja. Udeleženkam in udeležencem II. kongresa zdravstvene nege želim uspešno delo in prijetno druženje.*

*Zora Tomič, univ. prof. soc.
PREDSEDNICA«*

Predsednik Zbornice laboratorijske medicine: doc. dr. Borut Božič – *»Spoštovani! Dozadnjega sem upal, da se bom lahko osebno udeležil vašega kongresa v Portorožu. Žal mi študijske obveznosti, tega ne dopuščajo. Dovolite, da vam pisno čestitam za izjemno bogat program. Želim vam uspešno delo tako v času kongresa kot tudi po njem.*

*Doc. dr. Borut Božič
Predsednik Zbornice laboratorijske medicine Slovenije«*

Med kongresom smo prejeli še telegrame z dobrimi željami od direktorice Združenja zdravstvenih zavodov Slovenije **Irene Kapelj**, Poslovne skupnosti socialnih zavodov – **Zdravka Kaučiča**, Zavoda za varstvo in rehabilitacijo po poškodbi glave – **Zarja** ter od nekaterih kolegic, ki se kongresa niso mogle udeležiti.

Svečano otvoritev 2. kongresa so zaključile članice pevskega zbora Mavrica.

Prvi dan sta udeležencem spregovorili gostji – izvršna direktorica ICN – Mednarodnega sveta medicinskih sester Judith A. Oulton ter direktorice Danskega inštituta za raziskovanje v zdravstvu in zdravstveni negi – Randy A. Mortensen.

Judith A. Oulton, Veronika Pretnar Kunstek, Randy A. Mortensen

Na večer prvega dne kongresa je predsednica Zbornice Zveze Veronika Pretnar otvorila razstavo 33 posterjev, s katerimi so avtorji iz regijskih društev, nekaterih strokovnih sekcij in strokovnjakinje z najrazličnejših ožjih strokovnih področij zdravstvene nege prikazale svoje dele in uspehe. Vsak poster je nosil svoje domiselno sporočilo.

**Razstavi prostor posterjev
(od začetka pa okoli do konca - od 1 do 33)**

Po svečani otvoritvi so udeleženke in udeleženci kongresa preživeli prijetno urico druženja na otvoritvenem coctailu. Kot zanimivost naj povem, da smo se izkazali kot dobri pevci, saj smo naši gostji spremljali pri pesmih iz Kanade in Danske ter pri prepevanju nekaterih internacionalnih pesmi – velja torej tisto, da pesem ne pozna nobenih meja in omejitev! Naši gostji sta se naučili tudi tisto znano slovensko “Kolkor kapjlic tolko let“, ki smo jo ponavljali samo zato, da bi nam vsem kapljice prešle v številna leta!

Ta večer je bila največkrat zapeta “Ježkova” pesem, ki ji je življenje v “sestrskih” krogih udahnili Majda Šlajmer Japelj in ki smo jo na neuradno postavili za kongresno “sestrsko himno”:

*“Sončna ura dobro ve,
šteti temnih ur ne sme,
kaj zato, če temno
danes je vse nebo,
jutri zlato sonce bo.*

*Delaj kakor te uči:
štej le svetle sončne dni.
Če ti je kdaj hudo,
kar pozabi na to,
saj bo jutri spet lepo.*

*Kaj bi cmihal, se cmeril,
kaj bi točil solze,
če kaj narobe gre.*

*Sončna ura te uči,
štej le svetle sončne dni.
Če ti je kdaj hudo,
kar pozabi na to,
Saj bo jutri spet lepo.”*

Med predavanji

V četrtek 18.11.1999 je potekal strokovni program v štirih dvoranh. To je bila novosti, ki je omogočala udeležencem širok izbor tem, vključenih v program. Vhodna avla v kongresne dvorane je bila napolnjena s številnimi, okoli tridesetimi razstavljalci, ki so se odzvali našemu vabilu in predstavili svoje izdelke.

Večer drugega dne kongresa smo preživeli na skupni svečani večerji vseh udeleženk in udeležencev. Ob dobri kulinariki smo pozno v noč ali bolje v jutro preplesali z Duom Carmen. Privoščili smo si sprostitev, pogovor o najrazličnejših vsakdanjih stvareh, sklepali nova poznanstva in se srečevali ter poklepali med seboj stari znanci – tudi to je pomenilo vložek v zbir pozitivne energije za čas do naslednjega druženja.

V petek, ko so nas že v ranem jutru močno skrbele vremenske razmere, smo ob 9. uri začeli z delom in ga do 13. ure po programu tudi zaključili.

Komisija za zaključke 2. kongresa, v kateri so bili moderatorice predavanj – Veronika Pretnar Kunstek, mag. Bojana Filej, mag. Marinka Zaletelj, Lucija Matič Mesarič, Petra Kersnič in moderatorja Peter Požun in Livio Kosina, je pod vodstvom mag. Marinke Zaletelj oblikovala zaključke 2. kongresa zdravstvene nege. Mag. Marinka Zaletelj jih je predstavila udeležencem kongresa, ki so jih z aplavzom pospremili na pot uresničevanja.

ZAKLJUČKI 2.KONGRESA ZDRAVSTVENE NEGE

PORTOROŽ 1999

1. *Zbornica – Zveza bo usmerjala razvoj zdravstvene nege na temeljih Vizije ICN – Mednarodnega združenja medicinskih sester, ki je bila postavljena junija 1999.*
2. *Prizadevali si bomo za vključitev vseh izvajalcev zdravstvene nege v aktivno izvajanje Strategije Svetovne zdravstvene organizacije "Zdravje 21".*
3. *Nadaljevali bomo z aktivnostmi za sprejem Zakona o zdravstveni negi ter se aktivno vključevali v procese spreminjanja zdravstvene in druge, za zdravstveno nego pomembne zakonodaje.*
4. *Oblikovali bomo nacionalne smernice za zagotavljanje kakovosti zdravstvene nege ter negovalnih diagnoz in pripravili priporočila službam zdravstvene nege za oblikovanje standardov v zavodih.*
5. *Nadaljevali in še okrepili bomo prizadevanja za uvedbo fakultetnega izobraževanja iz zdravstvene nege.*
6. *Zbornica – Zveza bo pripravila program razvoja informacijskega sistema zdravstvene nege, ki bo sestavni del nacionalnega zdravstvenega informacijskega sistema v državi ter bo nosilka uvajanja računalniško podprte Mednarodne klasifikacije zdravstvene nege (ICNP).*
7. *Zaradi naraščanja števila starejših ljudi in povečevanja njihovih potreb po zdravstveni negi si bomo prizadevali, da bodo izvajalci zdravstvene nege pripravljeni in usposobljeni sprejeti več in nove naloge ter da bodo za to delo imeli na razpolago dovolj sredstev.*
8. *Zbornica – Zveza si bo prizadevala vzpostaviti celostni informacijsko dokumentacijski center za področje zdravstvene nege ter njenih izvajalcev v Sloveniji.*
9. *Prizadevali si bomo za kakovost, uspešnost in učinkovitost zdravstvene nege s permanentnim izobraževanjem, vključevanjem v družbeno in politično delovanje z namenom, da bi stroka razpolagala s čim več viri.*
10. *Vzpodbujali bomo raziskovalno delo ter skrbela za večjo prepoznavnost stroke zdravstvene nege v družbi ter za enakopravno vlogo v sistemu zdravstvenega varstva.*
11. *Izvajalci zdravstvene nege si bomo prizadevali za čim višji nivo znanja, za uveljavljanje pozitivnih vrednot ter težili k odličnosti poklicnega dela izvajalcev zdravstvene nege.*

2. kongres zdravstvene nege je predsednica Zbornice – Zveze, Veronika Pretnar Kunstek, zaključila z besedami pesmi Vere Štebe:

“Ne glej nazaj!

*Ker vse se zdi lepše,
kot je takrat, ko je bilo, bilo.*

Ne glej naprej!

*Ker vse se zdi hujše,
ko bo takrat, ko se zgodili bo.*

Zavedaj se sedanjosti!

Zaželi si le to,

*da dobro vse, kar čaka te,
v prihodnost skupaj s tabo gre. “*

Sibirska zima nam je ponagajala zadnji dan – v petek smo se vračali domov sredi zametov in hudega vetra – ter se zahvaljevali tehniki, ki nam je omogočala, da so nam “predvozači” lahko sproti sporočali, kakšna je pot. Nekateri pa so bili pametni – ostali so v Portorožu in v soboto, ko so bile vremenske in cestne razmere boljše, krenili domov.

S pomočjo komunikacijske skupine Spem smo organizirali v Ljubljani 15.11.1999 novinarsko konferenco, na kateri smo oblikovali izjavo za javnost, v kateri smo predstavili

pomen 2. kongresa zdravstvene nege ter predstavili naša nekatera najaktualnejša vprašanja in aktivnosti. Drugo novinarsko konferenco smo organizirali v četrtek, 17. novembra 1999 v Portorožu in novinarkam omogočili srečanje z našimi gostji iz tujine, Judith A. Oulton in Randy A. Mortensen. Obe gostji sta odgovarjali na vprašanja novinark. Med drugim je Judith Oulton predstavila Mednarodni svet medicinskih sester, ki vključuje 118 držav iz vsega sveta in poudarila, da so cilji sveta vedno isti: uveljavitev enakih normativov za delo v zdravstveni negi, uveljavitev strokovnega izobraževanja, ureditev razmer za delo in prilagajanje novim populacijskim razmeram, ko se vse svetovno prebivalstvo stara. Randy A. Mortensen je poudarila, da 40 do 50 % vseh stroškov v zdravljenju predstavlja zdravstvena nega. Prav zato je potrebno čim prej vzpostaviti mednarodno klasifikacijo prakse zdravstvene nege, ki bo predstavljala okvir za delo izvajalcev zdravstvene nege.

d.o.o. ČISTILNI SERVIS

ISO 9002

Stegne 25, 1000 Ljubljana

Tel.: 061/151-21-80, Fax.: 061/151-21-75

E-mail: potema@siol.net

**SISTEMA ZA ZAŠČITO PRED
GOLOBI IN DRUGIMI PTICAMI
ECOPIC® in ECONET®**

Za oba sistema velja, da:
sta **ekonomična**, ker ju enostavno in hitro vgradimo · sta **estetska**, saj sta izdelana iz prozornih materialov, tako da sta neopazna · sta **učinkovita**, saj golobe odženeta za vedno · golobov ne poškodujeta in jih ne zastrupljata · ne onesnažujeta okolja, saj sta izdelana iz okolju prijaznih materialov.

**ČIŠČENJE VSEH POSLOVNIH
PROSTOROV**

♥ dnevna čiščenja

♥ generalna čiščenja

ANTIBAKTERIJSKO ČIŠČENJE

VZMETNIC s sistemom **POTEMA®**, ki je ekološko povsem neoporečen in deluje na tri načine, ki se med seboj učinkovito dopolnjujejo z: **UV svetlobo** uničuje mikroorganizme · **visokofrekvenčnimi vibracijami** zdrobi in odrese odpadne delce z vlaken v vzmetnici in **vakuumskim sesanjem** globinsko posega odpadle delce in prah. Ponujamo Vam tudi **biološko razpršilo za čiščenje vzmetnic** iz programa **POTEMA®**.

**VSEM MEDICINSKIM SESTRAM IN OSTALIM ZAPOSLENIM V ZDRAVSTVU,
ŽELIMO LEPE BOŽIČNE PRAZNIKE TER ZDRAVO IN SREČNO NOVO LETO!**

NOVEMBER NA ZBORNICI

Petra Kersnič

Razkošno pisano listje v mesecu novembru obleži pod obilico vode, ki po vremenskem koledarju naznanja prihod zime. Novembrska megla sede na dušo in temu primerno je tudi razpoloženje. Na Zbornici - Zvezi pa se nismo dali, saj so v tem mesecu pred iztekom tisočletja potekale številne aktivnosti in oznanjale še nekaj velikih dogodkov. Zagotovo najpomembnejši dogodek je bil 2. kongres zdravstvene nege, ki je za nami in o katerem sledi poročilo. Poleg tega pa smo sodelovali v številnih drugih aktivnostih.

In kaj smo delali in kje smo bili:

3. november

* 10. seja Upravnega odbora;

4. november

* sestanek delovne skupine za pripravo programa pripravništva za poklic diplomirana babica;

5. november

* seja Odbora za zdravstvo, družino, delo in socialne zadeve;

5. in 6. november

* sestanek skupine za oblikovanje terminološkega slovarčka;

8. november

* sestanek delovne skupine za oblikovanje standardov na področju zdravstvene vzgoje;

* seja organizacijskega in programskega odbora 2. kongresa zdravstvene nege

9. november

* sestanek predsednikov in generalnih sekretarjev Zbornice fizioterapevtov, Zbornice zdravstvene nege Slovenije, Zbornice delovnih terapevtov Slovenije, Zbornice radioloških inženirjev, Zbornice sanitarnih tehnikov in inženirjev in Zbornice laboratorijske medicine. Osrednja tema sestanka je bila ocena stanja na področju priznavanja in javnih pooblastil zbornic, ki so ustanovljene skladno s 87. členom Zakona o zdravstveni dejavnosti. Predstavniki zbornic so na tem sestanku ustanovili Koordinacijo zbornic za uresničevanje sklepa Ustavnega sodišča RS z dne 17.6.1999, ki zahteva odpravo nesklad-

nosti Zakona o zdravstveni dejavnosti z Ustavo.

Vsi navzoči so sklenili poslati pismo z vlogo za razgovor ministru za zdravstvo dr. Marjanu Jerebu in predsedniku Državnega zbora:

Zbornica fizioterapevtov Slovenije
Zbornica zdravstvene nege Slovenije
Zbornica delovnih terapevtov Slovenije
Zbornica radioloških inženirjev Slovenije
Zbornica sanitarnih tehnikov in inženirjev Slovenije
Zbornica Laboratorijske medicine Slovenije

Dr. Marjan Jereb, dr. med., minister za zdravstvo
Janez Podobnik, dr. med., predsednik Državnega zbora RS

Zadeva: sprejem na razgovor

Zgoraj navedene zbornice so 9. 11. 1999 ustanovile Koordinacijo zbornic za uresničevanje sklepa Ustavnega sodišča RS z dne 17. 6. 1999, ki zahteva odpravo neskladnosti Zakona o zdravstveni dejavnosti (ZZD – Ur. L. RS, št. 9/92, 13/93, 45/94-odl. US, 37/95 in 8/96 z ustavo.

Obrazložitev:

V obdobju zadnjih sedmih let so zgoraj navedene zbornice pošiljale na Ministrstvo za zdravstvo uradne pobude za dopolnitev ZZD, predvsem 87. člena. ZZD v 85. členu definira le pristojnosti Zdravniške zbornice; za ostale zbornice pa še do zdaj ni urejena zakonska podlaga za njihovo delovanje.

Kljub našim številnim posredovanjem in opozorilom, da je delo ostalih zbornic, ki so se ustanovile po 87. členu ZZD, zelo otežkočeno, predvsem zaradi nje-

gove subnormiranosti, se minister za zdravstvo, predsednik Državnega zbora, predsednik Vlade in drugi pomembni subjekti niste odzvali in ukrepali. Predvsem niste pripravili obljubljenih sprememb oziroma doplonitev posameznih visečih členov ZZD, ki bi določali naše pristojnosti (Ur. L. RS, št. 4/92, členi 35, 42, 87 in v zvezi s tem členi 75, 76, 78, 79, 80, 81 in 85).

Koordinacija zbornic zato predlaga takojšen sestanek z vami. V neposrednem razgovoru bomo lažje osvetlili predlagane zahteve in tudi izvedeli za vašo stališča o naših problemih.

Pričakujemo, da boste zaradi izjemno občutljive problematike delovanja šestih zbornic v okviru zdravstva in njihovih pristojnosti opravili predlagani razgovor z nami najkasneje v desetih dneh.

Še toliko bolj pa smo do svojega predloga upravičeni zaradi odločbe Ustavnega sodišča, ki Državnemu zboru RS nalaga odpraviti ugotovljeno neskladnost z ustavo v roku enega leta (štirje meseci od dvanajstih so že minili) od dneva objave odločbe v Uradnem listu RS (odločba je bila objavljena v Ur. L. RS, št. 59/99, z dne 23. 7. 1999).

Datum in uro razgovora nam, prosimo, sporočite na naslov Zbornice fizioterapevtov Slovenije, Klunova 5, Ljubljana.

V pričakovanju čimprejšnjega srečanja in uspešnega dogovarjanja vas lepo pozdravljamo,

Predsednica Zbornice fizioterapevtov Slovenije
Friderika Kresal

Predsednica Zbornice zdravstvene nege Slovenije
Veronika Pretnar Kunstek

Predsednica Zbornice delovnih terapevtov Slovenije
Zdenka Pihlar

Predsednik Zbornice radioloških inženirjev Slovenije
Marjan Kofjač

Predsednik Zbornice sanitarnih tehnikov
in inženirjev Slovenije
Aleš Krulec

Predsednik Zbornice laboratorijske medicine
Slovenije
Borut Božič

11. - 13. november

* sodelovanje na 3. Evropski konferenci o Mednarodni klasifikaciji prakse zdravstvene nege, ki je bila v Mariboru;

16. november

* zadnja seja organizacijskega in programskega odbora 2. kongresa zdravstvene nege;

17. - 19. novembra

* 2. kongres zdravstvene nege v Portorožu;

25. november

* sestanek delovne skupine za oblikovanje predloga Zakona o zdravstveni negi;

* sestanek s predsednikom Zdravniške zbornice doc. dr. Markom Bitencem. Sestanka so se udeležile predsednica Zbornice – Zveze Veronika Pretnar Kunstek, mag. Bojana Filej in Petra Kersnič. V prijetnem razgovoru so bili izpostavljeni nekatera najbolj aktualna vprašanja na področju zdravstvene nege in uveljavljanju nekaterih strokovnih dokumentov na tem področju. Predsedniku Zdravniške zbornice so bile predstavljene aktivnosti ob pripravah na konferenco SZO o zdravstveni negi in mednarodna klasifikacija prakse zdravstvene nege kot podlage za vključevanje v informacijski sistem.

27. november

* udeležba na zaključnem srečanju članic in članov regijskega društva Nova Gorica na dvorcu Vogrsko. Srečanje je potekalo v prijetnem okolju in bilo namenjeno oceni dela v iztekajočem se letu. Poleg tega so udeleženske iz društva na konferenci ob stoletnici ICN v Londonu številnim svojim članicam pripravile prijeten filmski prikaz vsega dogajanja v Londonu, spremljan s številnimi diapozitivi.

29. november

* seja Uredniškega odbora Utripa;

30. november

* udeležba na Strateški konferenci o strateškem razvojnem programu organizirane skrbi za starejše Skupnosti socialnih zavodov Slovenije.

SPOROČILO ČLANICAM IN ČLANOM

Obveščamo Vas, da bodo od 1.1.2000 na spletnih straneh interneta pod naslovom

<http://www.zveza-dmszts.si>

objavljene pomembnejše informacije o Zvezi – Zbornici in njenih pomembnih dogodkih.

Obiščite nas in nam pišite svoje predloge na E mail: zveza.med.sister@iol.net

Dopisano:

Iz prehoda starega v novo leto smo navajeni postavljati si cilje, ponavadi iz vrst tistih, ki jih v preteklem letu nismo dosegli in so bili daleč od nas. Letos prehajamo ne le iz leta v leto,

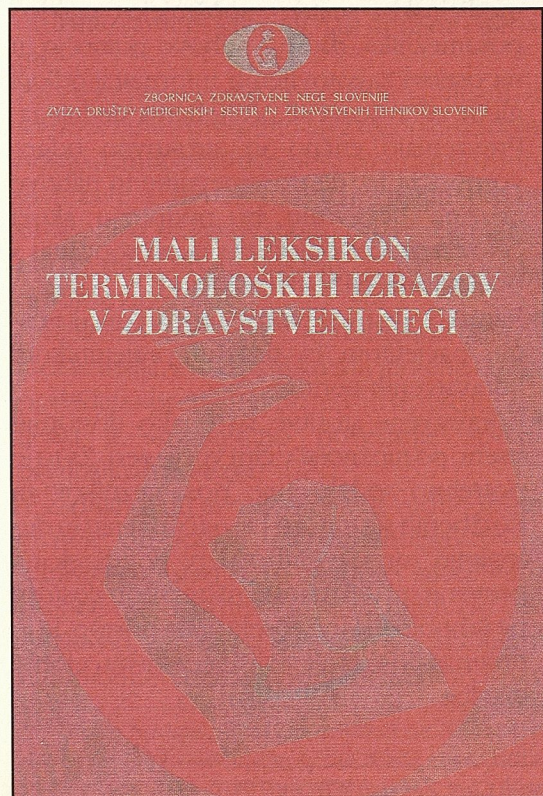
temveč v novo stoletje in iz drugega v tretje tisočletje, zato so razmišljanja še bolj globoka. Morda bi kazalo to pot razmišljati malce drugače in sklepati o sebi za sebe - se obrniti najprej proti sebi. Načrtujmo svoje življenje z nasmehom od jutra do večera, veselimo se malih stvari in poskrbimo, da bomo občutili zadovoljstvo. Potrudimo se, da bomo zadovoljni s tistim, kar zmoremo in znamo, iščimo in izkoriščajmo možnosti učenja novega in boljšega.

Sklenimo, da je uresničljivo vse, če je le dovolj volje, moči, znanja in malo sreče.

Na Zbornici – Zvezi lahko naročite (zavodi - naročilnica, člani - pisno naročilo po povzetju) **naslednje publikacije:**

**MALI LEKSIKON TERMINOLOŠKIH
IZRAZOV V ZDRAVSTVENI NEGI**

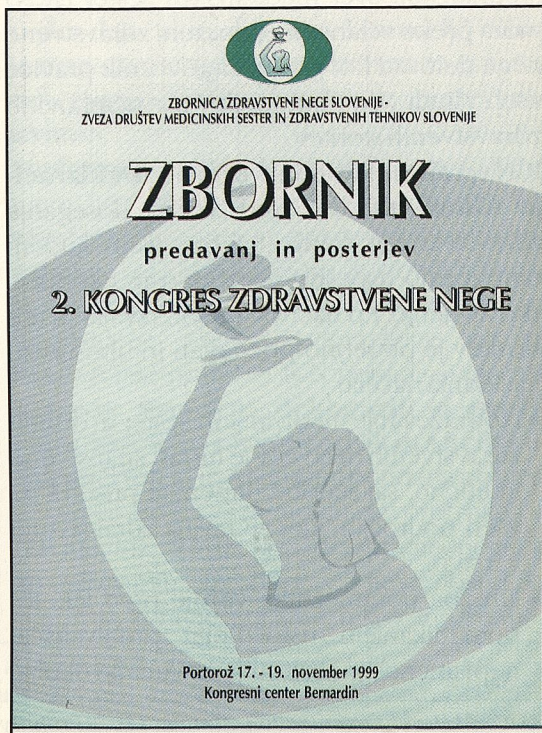
CENA 2000 SIT

in

**ZBORNIK PREDAVANJ IN POSTERJEV
2. KONGRESA ZDRAVSTVENE NEGE**

CENA 3000 SIT

Zdravstveno varstvo in kakovost življenja

Po prevodu pripravila Veronika Pretnar Kunstek

Človeštvo se sooča s prihodnostjo, v kateri bodo na kakovost življenja ljudi negativno delovale posledice hitrega razvoja tehnologije, izkoriščanje naravnih virov, onesnaževanje okolja, rast svetovnega prebivalstva, posledice novih (npr. AIDS) in že dolgo znanih bolezni (npr. malarija). Vse večje zahteve zdravstvenim in socialnim službam postavljajo tudi drugi dejavniki, kot na primer naraščanje deleža starejših ljudi in bolnikov s kroničnimi in neozdravljivimi boleznimi.

Na naravo in kakovost zdravstvenih in socialnih storitev bodo vplivali tudi ekonomski dejavniki.

Mednarodni svet medicinskih sester (ICN) mora preko včlanjenih združenj zdravstvene nege delovati kot glavni zagovornik pravice vseh ljudi do humanih in učinkovitih zdravstvenih storitev.

ICN sprejema naslednjo izjavo iz **Deklaracije Alma Ata*** kot sredstvo za doseganje zdravstvenega stanja, ki bo vsem ljudem omogočalo uspešno družbeno in ekonomsko življenje. Pri načrtovanju in izvajanju teh storitev je potrebno priznavati in upoštevati naslednja načela:

- Izobraževanje medicinskih sester in drugih zdravstvenih delavcev je hkrati znanstveno in etično, saj sta obe dimenziji prisotni na vseh področjih, kjer se izvaja zdravstveno varstvo.
- Družba posameznika varuje pred lakoto, pomanjkanjem ustreznega prebivališča, nepismenostjo in škodljivimi učinki okolja,

in tako krepi telesno, socialno in duševno zdravje posameznika.

- Osrednja pozornost zdravstvenega varstva je namenjena posamezniku ali skupini, ki potrebuje informacije ali storitve, da bi lahko ostal zdrav, se zaščitil pred boleznijo ali invalidnostjo, okrevljal po bolezni ali poškodbi, se spoprijel s kronično ali neozdravljivo boleznijo ali mirno in dostojanstveno umrl.
- Zaposleni v zdravstvenem varstvu, še zlasti medicinske sestre, spoštujejo pravico posameznika, da se z njihovo pomočjo in na osnovi zagotovljenih informacij odloči glede zdravljenja ali prenehanja slednjega. Prevzemajo etično in strokovno odgovornost za to, da posameznike in njihove družine obveščajo in podpirajo skozi celoten proces odločanja in ob soočanju s posledicami njihovih odločitev.
- Raziskovalna spoznanja neposredno koristijo pacientom in drugim prejemnikom zdravstvenih storitev.
- Zdravstvene storitve so enako dostopne vsem, po možnosti v čim večji meri. Za to je potrebno sodelovanje posameznikov in družbenih skupnosti pri načrtovanju in delovanju zdravstvenih služb; poudarek na preventivni dejavnosti, ustrezne in dostopne tehnologije in večsektorski pristop, ki je nujen za doseganje boljšega zdravja celotne družbe.

() World Health Organization, Alma Ata 1978 Primary Health Care, Ženeva, WHO, 1978*

Zdravju škodljive navade

Številne zdravstvene težave si danes ljudje povzročajo sami ali pa so plod okolja, ki so ga ustvarili ljudje. So lahko tudi posledica posameznikove izbire načina življenja ali okolja, v katerem živi in dela.

Kajenje, alkoholizem in odvisnost od mamil so le nekateri od primerov osebnih odločitev, ki imajo resne zdravstvene posledice. Škodljivost kajenja je dobro dokumentirana, toda kljub temu se mnogi ljudje še vedno vdajajo tej razvadi. Drugi pod pritiski vsakdanjega življenja posežejo po alkoholu in mamilih. Za mnoge je jemanje zdravil zaradi najrazličnejših težav brez posvetovanja z zdravnikom del vsakdanje rutine. Vse več ljudem življenje uničuje odvisnost od mamil. Vse prepogosto ljudje svoje frustracije sproščajo z nasiljem nad člani družine, samimi sabo ali nad drugimi osebami.

Po vsem svetu ljudje trpijo zaradi bolezni, ki so povezane s prehrano ali z njeno nezadostnostjo. V industrializiranem svetu imajo mnogi težave z debelostjo, v številnih drugih državah pa so ljudje stalno podhranjeni. Kemične snovi, ki jih dodajajo hrani, so lahko nevarne za zdravje.

Na splošno se je povečala razširjenost bolezni srca in ožilja, raka in duševnih motenj. Druga posledica spremenjenih navad in načina življenja je dramatično povečanje spolno prenosljivih bolezni.

V zadnjih letih si vse več ljudi vedno intenzivneje prizadeva, da bi izboljšali svoje zdravstveno stanje. To gibanje v smeri večje osebne odgovornosti je sicer samo po sebi pozitivno, vendar pa je odprlo pot tudi številnim modnim muham in nebrzdanemu nav-

dušenju za šport, ki je brez prave priprave za zdravje lahko nevarno.

Tudi številni dejavniki v okolju, ki ga je ustvaril človek, lahko ogrožajo zdravje. Onesnaževanje (vode in zraka) postaja vse bolj zaskrbljujoč pojav, s katerim se soočajo vse države na svetu. Tako je na primer dokazano, da se nekatere snovi, na primer poliklorirani bifenili (PCB) nabirajo v materinem mleku in da nekatere kemikalije in pesticidi povzročajo raka. V prometnih nesrečah se poškoduje ali umre ogromno ljudi. Zato je potrebno sprejeti ukrepe za zmanjšanje števila nesreč in resnosti poškodb. Prav tako je mogoče preprečiti nesreče na delovnem mestu ali doma. Zdravje in varnost na delovnem mestu je zelo široko področje, v katerem je mogoče storiti še mnogo več, kot zgolj preprečevati telesne nesreče. Tako je mogoče oceniti zdravstvene posledice novih tehnologij, kot je na primer rastoča uporaba računalnikov. Oblikovati je mogoče takšno delovno okolje, ki zmanjšuje stres in ljudem omogoča, da delajo več in bolje. Nesreče, ki se zgodijo doma, vsako leto predstavljajo precejšen delež skupnega števila nesreč. Večino je mogoče preprečiti, vendar je za to potrebno mnogo učinkovitejše izobraževanje javnosti.

Mednarodni svet medicinskih sester (ICN) meni, da medicinske sestre in njihova združenja lahko veliko prispevajo k boljšemu razumevanju teh vprašanj, k izobraževanju javnosti in predvsem k temu, da so zdravstvene službe pripravljene na te zdravstvene potrebe. ICN potrjuje svojo zaveznanost **Svetovni deklaraciji o preživetju, zaščiti in razvoju otrok in Akcijskemu načrtu***, ki med drugim poudarja pomen zdravega okolja za nemoten razvoj otrok.

Nacionalna združenja zdravstvene nege k zmanjševanju in odpravi nevarnosti, ki ogrožajo zdravje posameznikov in družbe-

**) * United Nations, World Declaration on the Survival, Protection and Development of Children and Plan of Action for Implementations of the World Declaration on the Survival, Protection and Development of Children in the 1990s, ZDA, New York, 1991*

nih skupnosti, lahko prispevajo z različnimi dejavnostmi. Med drugim lahko:

oblikujejo:

- stališča do glavnih zdravstvenih tveganj v njihovi državi in v sodelovanju z zakonodajno oblastjo in družbenimi skupnostmi sprejmejo preventivne ukrepe za zaščito in oblikovanje zdravega okolja, kot tudi za razvoj ustreznih storitev za odpravo zdravstvenih tveganj.

podprejo:

- vladna prizadevanja za nadzor in preprečevanje konkretnih zdravstvenih tveganj;
- ukrepe za reševanje vprašanj, ki zahtevajo mednarodno sodelovanje (zagotavljanje ustrezne prehrane, nadzor trgovine z mami, nadzor onesnaževanja, ipd.)

oblikujejo in sodelujejo v:

- odborih in telesih, katerih namen je pripraviti, usklajevati in spremljati delo programov za nadzor in preprečevanje specifičnih zdravstvenih tveganj;
- načrtovanju ukrepov v primeru naravnih nesreč na državni in/ali lokalni ravni; v mednarodnih programih za ukrepanje v primeru naravnih in drugih nesreč v drugih državah;
- raziskavah o stanju okolja in poklicnih zdravstvenih tveganjih, o njihovem obsegu in možnih posledicah ter o ukrepih za njihovo odpravo ali zmanjšanje;
- epidemioloških in eksperimentalnih raziskavah, katerih namen je zbrati podatke za zgodnje obveščanje in preprečevanje zdravstvenih tveganj, izboljšati življenjske in delovne razmere, spremljati obseg onesnaževanja okolja in meriti učinek intervencij zdravstvene nege na zdravstvena tveganja, ki izhajajo iz okolja;
- raziskavah, ki so povezane z zdravjem, ter dejavnostih in tehnikah, ki ljudem

omogočajo, da sami skrbijo za svoje zdravje;

zagotovijo:

- da je izobraževanje v zdravstveni negi na splošno dovolj kakovostno, da medicinske sestre poleg svojih strokovnih obveznosti lahko učinkovito opravljajo tudi svojo vlogo na področju preprečevanja bolezni, promociji zdravja in zdravstvenem svetovanju;
- da je specialistično izobraževanje dostopno zaposlenim medicinskim sestram in vsem, ki delajo s posebej ogroženimi skupinami, kot so odvisniki, pacienti s spolno prenosljivimi boleznimi ali telesnimi poškodbami.

WILLY RÜSCH AG
P.O. Box 1180 71385 Kernen
Nemčija
Tel. (07151) 406-0
Fax (07151) 40 6180

RÜSCH®

*Vsem, ki ste zaposleni
v zdravstvu in se vsak dan trudite
v dobro sočloveka, Vam voščimo
lepe božične praznike ter v novem
letu veliko sreče, ljubezni in zdravja.*

Z najlepšimi željami!

SIND
Ljubljana d.o.o.

"SIND" Ljubljana d.o.o.
podjetje za proizvodnjo,
trgovino in storitve
1000 Ljubljana, Freyerjeva 32/b
tel.: +386 61 155 11 11
tel./fax: +386 61 155 11 14

Generalni zastopnik in distributer za Slovenijo.

REZULTATI POSLOVANJA ZDRAVSTVENIH ZAVODOV ZA PRVO POLLETJE 1999

Zdravstveni zavodi - bolnišnice, zdravstveni domovi, zavodi za zdravstveno varstvo, Inštitut za varovanje zdravja in Zavod za transfuzijo krvi ter skupnosti zavodov - so po podatkih, zbranih iz obračunov poslovanja za prvo polletje 1999, ustvarili 87.793 mio SIT prihodkov, kar je 9,6 % več kot v obdobju I-VI/1998 in 8,2 % več kot v povprečju leta 1998. Prihodki od prispevkov so znašali 68.852 mio SIT in so bili v primerjavi z enakim obdobjem lani večji za 8,5 %, v primerjavi s povprečjem leta 1998 pa za 6,9 %. Prihodki od prispevkov pomenijo pa 78,4 % prihodkov, kar je manj kot v letu 1998, ko je ta delež znašal 79,4 % vseh prihodkov.

Odhodki so v zdravstvenih zavodih skupaj znašali 88.933 mio SIT in so bili večji za 11,4 % glede na lansko prvo polletje, v primerjavi z letom 1998 pa so bili odhodki večji za 10,1 %.

Materialni stroški so znašali 25.527 mio SIT, kar je 7,9 % več kot v lanskem prvem polletju in pomenijo 28,7 % vseh odhodkov (lani 29,4 % vseh odhodkov). V primerjavi s povprečjem leta so materialni stroški večji za 7,5 %.

Nematerialni stroški so znašali 18.520 mio SIT, kar je bilo 15 % več kot v enakem obdobju lani in pomeni 20,8 % vseh odhodkov (v lanskem letu 20,3 % vseh odhodkov). Ob tem so vkalkulirani nematerialni stroški znašali 10.193 mio SIT in so bili večji za 12,2 %, davki in prispevki pa so znašali 8.326 mio SIT in so bili večji za 18,8 %. Obračunana amortizacija je znašala 3.837 mio SIT in se je povečala za 0,3 %, predstavlja pa 4,3 % vseh odhodkov.

Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije so se cene življenjskih potrebščin v obdobju I-VI/1999 v primerjavi z enakim obdobjem lani povečale za 5 %, cene na drobno pa 5,4 %.

Stroški za plače oziroma vkalkulirani bruto osebni dohodki so znašali 39.612 mio SIT in so bili večji za 13,8 % v primerjavi z enakim obdobjem lani. Plače pomenijo 44,5 % vseh odhodkov (lani 43,6 % vseh odhodkov).

Povprečna mesečna bruto plača na zaposlenega v zdravstvenih zavodih je znašala 232.321 SIT in je bila večja za 14 %.

Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije je povprečna mesečna bruto plača na zaposlenega v Sloveniji za obdobje I-VI/1999 znašala 167.871 SIT in je bila večja za 8,5 %.

Zdravstveni zavodi so v prvem polletju 1999 skupaj ustvarili 629.671 tisoč SIT presežka oziroma dobička, kar je 40 % manj kot v enakem obdobju lani, povečala pa se je izguba tako v zdravstvenih zavodih kot v bolnišnicah. Izgubo je izkazalo 33 zdravstvenih zavodov v višini 1.868.322 tisoč SIT in sicer 18 zdravstvenih domov v višini 163.378 tisoč SIT in 15 bolnišnic v višini 1.703.431 tisoč SIT. V primerjavi z enakim obdobjem lani, ko je izguba znašala 824.292 tisoč SIT, se je v letošnjem letu povečala za več kot dvakrat, v zdravstvenih domovih pa kar za šestkrat.

Poleg ustvarjene izgube v tekočem letu, ki predstavlja 2,1 % vseh prihodkov, še vedno ostaja nepokrita ustvarjena izguba iz preteklih let v višini 7.236.873 tisoč SIT.

Zdravstveni zavodi so v polletju 1999 ustvarili 23.588 mio SIT prihodkov, kar je 7,62 % več kot v prvem polletju 1998. Prihodki od prispevkov so znašali 17.816 mio SIT in so bili večji v povprečju za 8 %, pomenijo pa 75,5 % vseh prihodkov.

Odhodki so v zdravstvenih domovih skupaj znašali 23.557 mio SIT in so bili večji za 9,9 %,

od tega so materialni stroški znašali 3.844 mio SIT, kar je 7 % več kot v enakem obdobju lani. Materialni stroški v zdravstvenih domovih pomenijo 16,3 % vseh odhodkov.

Nematerialni stroški so znašali 6.038 mio SIT, kar je bilo 8,6 % več kot v polletju 1998 in pomeni 25,6 % vseh odhodkov. Nematerialni stroški so se v zdravstvenih domovih sicer povečali le za 1,8 %, tako da je povečanje posledica visokega povečanja davkov in prispevkov v tem obdobju, ki so se povečali kar za 18,4 %.

Obračunana amortizacija je znašala 980 mio SIT in se je povečala za 0,2 %, predstavlja pa 4,3 % odhodkov. Stroški za plače oziroma vkalkulirani bruto osebni dohodki so znašali 12.511 mio SIT in so bili večji za 13,2 %.

Plače pomenijo 53,1 % vseh odhodkov zdravstvenih domov. Ob zmanjšanju števila zaposlenih iz ur, kijih je bilo 8.597, kar je 1,2 % manj kot v polletju 1998, je povprečna mesečna bruto plača na zaposlenega znašala 246.604 SIT in je bila večja za 14,8 %.

Ob tako ugotovljenih prihodkih in odhodkih so zdravstveni domovi ustvarili 194.443 tisoč SIT presežka, 18 zdravstvenih domov pa je imelo izgubo v višini 163.378 tisoč SIT, kar pomeni 0,7 % prihodka zdravstvenih domov in je šestkrat več kot v polletju lani, ko je izguba znašala 26.094 tisoč SIT, konec leta 1998 pa je bilo izgube le 8.080 tisoč SIT.

Višina izgube in delež izgube v prihodku zdravstvenih domov je naslednja:

Radeče - 6.228 tisoč SIT - 12,4 %; Šmarje pri Jelšah - 10.306 tisoč SIT - 3,6 %; Ilirska Bistrica - 3.230 tisoč SIT - 1,7 %; Osnovno zdravstvo Gorenjske - 14.788 tisoč SIT - 0,7 %; Ivančna Gorica - 313 tisoč SIT - 0,3 %; Idrija - 3.031 tisoč SIT - 1,6 %; Maribor - 35.815 tisoč SIT - 1,4 %; Lenart - 1.121 tisoč SIT - 1,0 %; Murska Sobota - 20.514 tisoč SIT - 3,4 %; Gornja Radgona - 13.955 tisoč SIT - 5,6 %; Ljutomer - 7.675 tisoč SIT - 4,0 %; Tolmin - 6.054 tisoč SIT - 2,4 %; Črnomelj - 6.907 tisoč SIT - 4,0 %; Metlika - 3.416 tisoč SIT - 3,6 %; Velenje - 5.256 tisoč SIT - 0,9 %; Zobozdravstvo Mozirje - 438 tisoč SIT

- 1,8 %; Dravograd - 1.500 tisoč SIT - 1,6 % in Železniški zdravstveni dom Ljubljana - 22.279 tisoč SIT - 7,3 %.

Zdravstveni domovi izkazujejo tudi nepokrito izgubo iz preteklih let v višini 1,385.610 tisoč SIT.

Slabši rezultati poslovanja zdravstvenih domov kot v preteklem letu so predvsem posledica manjših prihodkov, zaradi nerealiziranega programa in upadanja storitev medicine dela in tudi ostalih prihodkov iz drugih virov (obresti), ob večjih stroških, tako materialnih, ki naraščajo hitreje kot rast cen življenjskih potrebščin, s katero se povečujejo v cene zdravstvenih storitev vkalkulirani materialni stroški, kot tudi večjih stroških plač in davkov ter prispevkov.

Bolnišnice so v prvi polovici leta 1999 ustvarile 58.118 mio SIT prihodkov, kar je 9,6 % več kot v polletju 1998. Prihodki od prispevkov so znašali 50.293 mio SIT in so bili večji za 8,7 %, pomenijo pa 86,5 % vseh prihodkov, kar je manj kot v letu 1998, ko je ta delež znašal 87,5 % vseh prihodkov. Prihodki od prispevkov imajo nižjo rast kot ostali prihodki, med bolnišnicami pa je ta rast zelo različna.

Odhodki so v bolnišnicah skupaj znašali 59.687 mio SIT in so bili večji za 11,6 %.

Materialni stroški so znašali 19.623 mio SIT, kar je 7 % več kot v prvem polletju 1998 in pomenijo 32,9 % vseh odhodkov (v letu 1998 33,7 % vseh odhodkov).

Nematerialni stroški so se povečali kar za 18,4 % in so znašali 11.407 mio SIT, kar pomeni 19,1 % vseh odhodkov (v letu 1998 18,5 % vseh odhodkov). V okviru nematerialnih stroškov znašajo davki in prispevki 5.213 mio SIT in so se povečali kar za 19,4 %.

Materialni in nematerialni stroški skupaj so znašali 31.030 mio SIT in so bili večji za 11 % v primerjavi z enakim obdobjem lani.

Obračunana amortizacija je znašala 2.567 mio SIT in se je v primerjavi z lanskim prvim polletjem zmanjšala za 0,2 %, predstavlja pa 4,3 % odhodkov (v letu 1998 4,8 % odhodkov). Amortizacija je bila v breme lastnega

kapitala zmanjšana v višini 350 mio SIT, kar je 39,7 % več kot v enakem lanskem obdobju. Stroški za plače in nadomestila plač so znašali 25.009 mio SIT in so bili večji za 14,2 %. Plače pomenijo 41,9 % vseh odhodkov bolnišnic, kar je celo odstotno točko več kot v letu 1998 (40,9 %) vseh odhodkov bolnišnic.

Povprečna mesečna plača na zaposlenega je znašala 223.175 SIT in je bila večja za 13,9 %. Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v prvem polletju je bilo 18.855, kar je 0,1 % več kot v enakem obdobju lani.

Ob tako ugotovljenih prihodkih in odhodkih so bolnišnice ustvarile 135.332 tisoč SIT presežka oziroma dobička, kar je več kot polovico manj kot v enakem obdobju lani oziroma leta 1998, 15 bolnišnic pa je izkazalo izgubo v višini 1.703.431 tisoč SIT, kar je dvakrat več kot lani, ko je imelo ob polletju izgubo 9 bolnišnic v višini 797.360 tisoč SIT, ob koncu leta pa 6 bolnišnic v višini 734.681 tisoč SIT.

Izguba v posameznih bolnišnicah in delež izgube v prihodku bolnišnic je bila ob polletju naslednja: Splošna bolnišnica Celje 103.555 tisoč SIT - 2,3 %; Splošna bolnišnica Izola 172.030 tisoč SIT - 10,6 %; Bolnišnica za zdravljenje in rehabilitacijo pljučnih bolnikov Sežana 20.357 tisoč SIT - 10,1 %; Bolnišnica za ženske bolezni in porodništvo Postojna 16.548 tisoč SIT - 7,7 %; Splošna bolnišnica Jesenice 42.873 tisoč SIT - 2,8 %; Bolnišnica za ginekologijo in porodništvo Kranj 13.557 tisoč SIT - 4,1 %; Klinični center Ljubljana 899.753 tisoč SIT - 4,5 %; Onkološki inštitut Ljubljana 90.673 tisoč SIT - 3,4 %; Psihiatrična klinika Ljubljana 44.747 tisoč SIT - 3,1 %; Splošna bolnišnica Trbovlje 26.111 tisoč SIT - 3,0 %; Splošna bolnišnica Maribor 101.026 tisoč SIT - 1,3 %; Splošna bolnišnica Murska Sobota 116.578 tisoč SIT - 5,7 %; Splošna bolnišnica Nova Gorica 39.534 tisoč SIT - 1,8 %; Splošna bolnišnica Slovenj Gradec 14.508 tisoč SIT - 0,8 % in Bolnišnica Topolšica 1.581 tisoč SIT - 0,3 % prihodka.

Poleg novo ustvarjene izgube v prvem polletju, ki znaša 2,9 % prihodka, še vedno ostaja nepokrita ustvarjena izguba iz preteklih let v višini 5.851.263 tisoč SIT.

Rezultati poslovanja v bolnišnicah so deloma posledica standardizacije programov in njihovega vrednotenja, ki je za nekatere bolnišnice pozitivna, za nekatere pa negativna, deloma pa tudi posledica realizacije dogovorjenega programa, ki ga predvsem pri specialistično ambulantni dejavnosti bolnišnice ne dosegajo. Ob relativno manjših prihodkih, ki se s pogodbami za leto 1999 še zmanjšujejo, pa je rezultat odvisen predvsem od stroškov, ki se v letošnjem letu povečujejo, saj se povečujejo tako plače kot tudi davki in materialni stroški, ki jim z Dogovori določeno vrednotenje kalkulativnih elementov cene zdravstvenih storitev ne sledi v celoti, kar kaže hitrejša rast odhodkov kot prihodkov.

MODA NA DELOVNEM MESTU

Mika d.o.o.

Kolodvorska 3, 4000 Kranj

tel.: 064/222-685, tel./fax: 064/225-443

Vesele božične praznike
in
srečno novo leto 2000
vsem
medicinskim delavcem!

POROČILO Z II. MEDNARODNE KONFERENCE O TEORIJAH ZDRAVSTVENE NEGE

Jožica RAMŠAK PAJK, Katarina LOKAR, Martina MILOJEVIĆ

V dneih od 23. do 25. septembra 1999 smo se udeležile II. mednarodne konference o teorijah zdravstvene nege, ki je bila v Nemčiji, v Nürnbergu. To je lepo staro mesto, nad katerim se dviga grad, znan že iz 11. stoletja. Mesto je bilo precej nacistično aktivno. Seveda pa je Nürnberg najbolj znan po nürnberških procesih.

Konferenca je vsebovala 9 glavnih predavanj in vzporedno še 37 krajših prispevkov. Predstavili so 24 posterjev, odvijalo se je 11 delavnic, povsem ločeno so predstavili termometrijo v zdravstveni negi in težave s kožo pri medicinskih sestrah. Sodelovalo je 71 predavateljev iz različnih držav (Italija, Nemčija, Finska, Madžarska, Velika Britanija, Švica, Avstralija, Južnoafriška Republika, ZDA, Švedska, Nizozemska, Norveška).

Zelo zanimive so bile tudi predavitve izdelkov različnih tovarn in podjetij ter drugih organizacij, kjer smo dobile veliko uporabnega gradiva in informacij. Še posebej moramo

pohvaliti prečudovito knjigarno, ki je bila zelo dobro založena s knjigami s področja zdravstvene nege.

Prispevki so zajemali več področij, ki obravnavajo teorije zdravstvene nege. Predavanja, ki so na nas naredila velik vtis, so govorila o viziji negovalnih teorij v novem tisočletju, o filozofiji zdravstvene nege, o klinični ekspertizi oziroma o izkušnjah s teorijo v zdravstveni negi, o multidimenzionalni orientaciji k bolniku, o pomenu zdravja in celostne obravnave bolnika, o zdravstveni negi pri bolnikih s kroničnimi boleznimi, o postmoderni viziji zdravstvene nege, o zdravstveni negi kot sistemski organizaciji ter o pogledu Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) na zdravstveno nego.

Vizijo negovalnih teorij v novem tisočletju nam je predstavila ga. Marit Kirkevold (Nurse Researcher, National Hospital, Oslo). Poudarila je pomen Florence Nightingale za zdravstveno nego in nas opozorila, da nanjo ne smemo pozabiti in da moramo v naslednjem tisočletju nadaljevati njeno delo. Predstavila je razvoj teorij in zdravstvene nege v Skandinaviji. Natančno nam je opisala dve novejši teoriji, ki so ju v zadnjem času izdelali na Norveškem. Prva je Martinsen's Caring Theory, ki temelji na skrbi (caring) za bolnika, poudarja medicinsko sestro kot nadomestilo bolniku in zdravstveno nego kot fenomen. Druga se imenuje Eriksson's Caring Theory, ki temelji na deontologiji in človeku kot posamezniku (enkratno, neponovljivo bitje). Ga. Sally Glen (Professor of Nursing education, School of Nursing and Midwifery, University of Dundee) nam je govorila o redefiniciji integritete za zdravstvene delavce. S svo-

sreča in zdravje.

lahko smo srečni, da smo zdravi.

ker smo zdravi, smo srečni.

srečni smo, ker lahko pomagamo, da bodo drugi zdravi.

AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA PLAČILNI PROMET

50100-Ljubljana
(organizacijska enota)

Obremenili smo vaš račun

NOVA LJUBLJANSKA BANKA d.d., LJUBLJANA

"TISKARNA POVŠE" *Trnavorova ul. 36a*
(ime in sedež nalagatelja)

Gueljama

Namen nakazila *prispevek za izgradnjo*
Pediatrične klinike v Gueljama

V dobro računa

Gled za izgradnjo nove
Pediatrične klinike v Gueljama
Trnavorova ul. 36a
(ime in sedež prejemnika)

N-LB-012 D.ŠT.91132550 261199 PRV

DDV NI OBRAČ.PD 4.TČ.27.ČL.ZDDV

752 *Povše*

753 (261199) 50100-654-41037

Tisk: *1137* 910-8/95

SPOROČILO O OBREMENITVI
ZA OBČANA

številka

50100-620-133

Skic.
na št.
(obrem.)

05

-1012118-1742647

Datum
valutacije

Šifra

SIT

=200.000,00

številka

50101-654-41037

Skic.
na št.
(obrem.)

05

Prispevek za izgradnjo
Pediatrične klinike

Znak kontrole

05-9012117-1742647-012

00-2611199

Ljubljana

(kraj in datum)

200.000,00

1.000,00

Obr. št. 40

3

tiskovina za srečo in zdravje

200.000,00 za 2000

tiskarna Povše

tiskarna Povše
tiskamo vse razen denarja

jim prispevkom je skušala najti odgovor na vprašanja, ki se nanašajo na integriteto:

Kaj je integriteta?

Ali imajo lahko multiplicitna bitja integriteto?

Ali lahko zdravstveni delavci sploh sprejemajo kompromise v zvezi z etičnimi načeli, ne da bi pri tem vključevali svojo integriteto?

Ali sta pomembni enotnost in skladnost, ki ju dosežemo s preprosto integriteto?

Klinično ekspertizo oziroma izkušnje s teorijo v zdravstveni negi nam je predstavila ga. *Afafi I. Meleis* (Professor, University of California, San Francisco). Govorila je o tem, kaj teorija pomeni za zdravstveno nego ter kako jo vpeljati v prakso. Zanimiva je bila njena razlaga, kaj je zdravstvena nega. Dotaknila se je vseh konceptov in filozofije zdravstvene nege. Poudarila je, da je praksa zdravstvene nege tista, ki poganja razvoj znanja iz zdravstvene nege, znanje pa, ki se razvija skozi teorije in raziskovanje, usmerja prakso. Predstavila je tudi vsako večjo skupino teorij zdravstvene nege (teorije, ki temeljijo na bolnikovih potrebah, interakcijske teorije, humanistične teorije, outcome teorije) in njihov prispevek k zdravstveni negi. Ni pozabila na smer razvoja teorij zdravstvene nege v prihodnosti, ki jo vidi v situacijsko specifičnih teorijah. Poleg tega je nas in študente zelo odkrito povabila na njihovo Univerzo.

Multidimenzionalno orientacijo k bolniku je poudarila in predstavila ga. *Karin Wittneben* (Professor, Universität Hamburg). Predstavila je model prehoda zdravstvene nege od ignoriranja bolnika do zdravstvene nege, ki je orientirana k bolniku. Ta razvoj zdravstvene nege poteka preko več stopenj:

- orientacija k nalogam;
- orientacija k simptomom;
- orientacija k boleznim;
- orientacija k vedenju;
- orientacija k zdravljenju;
- orientacija k razumevanju bolnika;
- orientacija k različnim kulturam.

Opomenu zdravja in celostne obravnave bolnika nam je govorila ga. *Rosette Poletti* (Pro-

fessor, Webster University, Ballaigues). Razpravljala je o tem kaj je zdravje, kaj je zdravstvena nega, kaj je bolnik in kako ga obravnavati. Ta model celostne obravnave bolnika temelji na podlagi študij primerov, ki so jih izvajale medicinske sestre zadnjih 15 let in izhaja iz potreb bolnikov. Zanimivo je tudi to, da v ta model vključujejo tudi alternativne metode zdravljenja skupaj s konzervativnimi. Zelo pomembno je tudi, da medicinska sestra razvije svoje lastne sposobnosti in tako nudi popolno zdravstveno nego.

Ga. *Maria H.F. Grypdonck* (Professor of Nursing Science, University Utrecht) je povedala nekaj o tem, kako dvigniti kvaliteto življenja pri kronično bolnih in predstavila teorijo, ki je primerna za delo s temi ljudmi. Poduhovljeno predavanje ga. *M. Jean Watson* (Professor, University of Colorado School of Nursing) je na nas naredilo največji vtis. Ga. Watson nam je predstavila svojo tragično življenjsko zgodbo. Govorila je o pomenu drugih področij v zdravstveni negi, npr. alternativni načini, kot so meditacija, vizualizacija, kontrola bolečine, homeopatija, terapijski dotik, aromaterapija, reiki... Razpravljala je o modernem in postmodernem obdobju v zdravstveni negi in krizah, ki so s tem povezane. Njeno predavanje je naredilo posebno vzdušje, prisotni smo jokali, ploskali in vstajali, da bi ji izrazili svojo pohvalo.

Predzadnjo temo je predstavila ga. *Marie-Luise Friedemann* (Research Director of Health science, Florida International University, Miami). Predstavila nam je svoj model obravnave bolnika v okviru njegove družine, ki temelji na teoriji sistemov.

Zadnja se je predstavila ga. *Naeema Al-Gasseer* (Scientist for Nursing, WHO, Geneva) s temo, ki govori o pogledu SZO na zdravstveno nego.

Srečanje je potekalo v zelo prijetnem, prijateljskem in poduhovljenem vzdušju. Leta 2001 bo *III. mednarodna konferenca o teorijah zdravstvene nege* in upamo, da se je bomo udeležili v čim večjem številu.

DRUGO OBVESTILO

Zbornica zdravstvene nege - Endokrinološka sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije
organizira

1. SLOVENSKI ENDOKRINOLOŠKI KONGRES medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije z mednarodno udeležbo

Znanje je varnost v sedanjosti in vizija v prihodnosti

Kongres bo 19., 20. in 21. oktobra 2000 na Bledu

Vabimo vas k aktivnemu sodelovanju z referati ali posterji na naslednje teme:

- Ambulantna in bolnišnična kakovostna oskrba sladkornih bolnikov,
- Smeri razvoja zdravstvene nege in zdravstvene vzgoje na področju endokrinologije,
- Dokumentiranje postopkov zdravstvene nege in zdravstvene vzgoje na področju endokrinologije,
- Preventiva sladkorne bolezni,
- Pomen zdrave prehrane v smislu preprečevanja in zdravljenja sodobnih socialnih bolezni,
- Pomen in preprečevanje dejavnikov tveganja pri nastanku sodobnih socialnih bolezni,
- Različna delovna področja medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov:
 1. zdravstvenovzgojno delo,
 2. zdravstvena nega in zdravstvenovzgojno delo na bolniških oddelkih,
 3. povezava s patronažno službo,
 4. povezava s socialno službo,
 5. povezava s srednjimi in visokošolskimi ustanovami.

Program 1. slovenskega endokrinološkega kongresa medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije je organiziran s soglasjem Zbornice zdravstvene nege Slovenije.

Želim imeti aktiven nastop v obliki: (ustrezno obkrožite) Predavanje Poster Predstavitel posterja

Ime in priimek avtorja _____

Izobrazba: ustrezno obkrožite (zdravstveni tehnik, medicinska sestra, socialni delavec, prof. zdrav. zg., prof. soc. ped., zdravnik) – drugo dopišite _____

Delo, ki ga opravljate _____

Službeni naslov - naslov mesta zaposlitve: _____

Telefon v službi: _____

Telefon doma: _____

Faks: _____

E-meil: _____

OBLIKA IZVLEČKA: Izvleček, naj bo napisan na listu A5 bele barve. Črke naj bodo črne, velikosti 10.

Oblika izvlečka _____ Naslov izvlečka: _____ Imena avtorjev: _____

Izvleček pošljite do 20. aprila 2000 na naslov: Klinični center, Klinični oddelek za endokrinologijo, diabetes in presnovne bolezni, Ambulanta za diabetike - Mateja Tomažin-Šporar, Njegoševa 4, 1000 Ljubljana

Odločitev o možnosti vašega aktivnega nastopa v navedenih oblikah boste prejeli do 20. maja 2000 na naslov prvega avtorja, ki ga boste navedli, in sicer po zasedanju strokovnega programskega odbora 1. slovenskega endokrinološkega kongresa medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije.

Nadaljnja navodila glede velikosti plakatov, posterjev in dolžini člankov za zbornik predavanj, ki bo ob tem kongresu izšel, boste dobivali po prijavi po pošti na naslov prvega avtorja, ki ga boste navedli ob prijavi za aktivni nastop.

Z lepimi pozdravi!

Programski odbor: Milena Bohnec, vms., prof. soc. ped., - predsednica

Barbara Žargaj, vms., Mateja Tomažin Šporar, vms., Elizabeta Stepanovič, sms., Klavdija Čuček-Trifkovič, vms., prof. zdrav. vzg., Mira Slak, sms., Alenka Roš, vms., Mihela Jurčec, vms., Mojca Mikuš, vms.

PRVO OBVESTILO

Zbornica zdravstvene nege
Sekcija hematoloških medicinskih sester
in zdravstvenih tehnikov

organizira

1. slovenski kongres ZDRAVSTVENA NEGA V HEMATOLOGIJI DANES ZA JUTRI

z mednarodno udeležbo,

ki bo potekal od 26. do 28. oktobra 2000 v Portorožu,
Grand Hotel Emona

TEMATSKA VSEBINA PROGRAMA:

Zdravstvena nega bolnikov s hemato – onkološkimi
bolezni:

- Mieloproliferativne bolezni,
- Limfoproliferativne bolezni,
- Imunoproliferativne in imunske bolezni v hematologiji,
- Anemije.

Okužbe pri bolnikih z nevtropenijo in pomanjkljivim imun-
skim odzivom.

Presaditev krvotvornih matičnih celic.

Prirojene in pridobljene motnje v strjevanju krvi.

Zdravstvenovzgojno delo.

Dokumentiranje zdravstvene nege.

Uporaba računalnika in INTERNET-a.

Vključevanje v mednarodne projekte zdravstvene nege.

Program 1. kongresa hematoloških medicinskih sester in
zdravstvenih tehnikov Slovenije je organiziran s soglas-
jem Zbornice zdravstvene nege.

Vabimo vas k aktivnemu sodelovanju z referati ali posterji.

Nadaljna obvestila o pripravah na kongres boste lahko za-
sledili v naslednjih številkah Utripa.

VLJUDNO VABLJENI!

Programsko-organizacijski odbor kongresa

ZAUPAJTE SLOVENSKI KVALITETI

izdelujemo opremo
za bolnice, ambulate
in kozmetične salone:

pregledne mize
različnih izvedb

vozičke za aparate

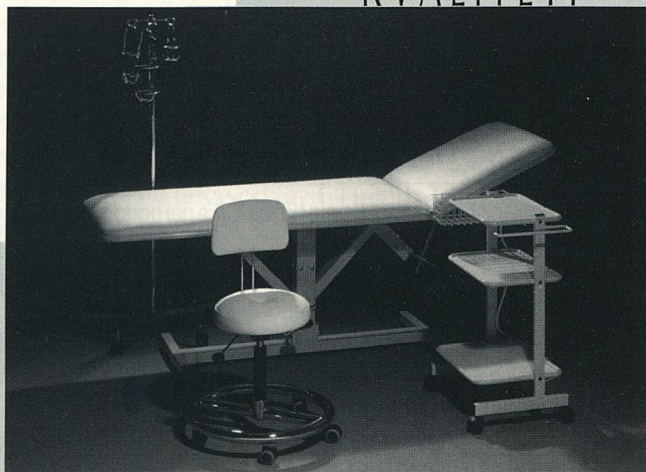
servirne vozičke

dvižne okrogle mize

paravane

stojala za infuzijo

stopnice itd.

KOVINSKA GALANTERIJA

Novak Apolonija s.p.

OIC Trzin

Brezovce 7

1236 Trzin

Tel: +386 61 162 1263

Fax: +386 61 162 1264

NOVAK

K O V I N S K A G A L A N T E R I J A

Strokovno srečanje patronažnih medicinskih sester v Slovenj Gradcu

Magda BRLOŽNIK

Letošnje jesensko srečanje patronažnih medicinskih sester je bilo 4. in 5. novembra v starem koroškem mestu Slovenj Gradec. Naše gostiteljice so bile kolegice iz ZD Slovenj Gradec. Nosilna tema srečanja je bila Družina z otrokom v patronažnem varstvu. Srečanje pa je potekalo v Hotelu Kompas, ki je v samem mestnem središču in kjer so se res potrudili, da smo se pri njih dobro počutili.

Če bi gledali le seznam plačanih kotizacij in prijav, bi rekli, da nas ni bilo veliko. Ker pa smo na IO sprejeli sklep, da se domače sestre udeležijo srečanja brez plačila kotizacije in ker so bile med nami naše upokojene in prihodnje kolegice ter vedno nam dragi gostje, je bila v predavalnici že kar gneča. Zbralo se nas je preko 100.

Po uvodnem pozdravu predsednice strokovne sekcije in uradnem začetku so nas pozdravili in nam zaželeli prijetno počutje in uspešno strokovno delo: gospod Janez Komljanec, župan mesta Slovenj Gradec, gospod Darko Iglar, direktor ZD Slovenj Gradec, gospa Bojana Zemljič, predsednica DMSZT Slovenj Gradec, gospa Boža Vitežnik Rajh, direktorica Centra za socialno delo Slovenj Gradec in dijakinja Srednje zdravstvene šole Slovenj Gradec. Zelo smo bile vesele, saj sta bili med nami tudi glavni sestre Zdravstvenega doma in Bolnišnice Slovenj Gradec. Da pa bi lažje začeli s strokovnim delom, so nam mladi umetniki, močno povezani z našimi koroškimi gostiteljicami, pripravili kulturni program, in sicer nekaj domačih poskočnic in recital. Naše strokovno srečanje smo izkoristili tudi za počastitev okrogle obletnice delovanja pa-

tronažne službe ZD Ravne na Koroškem, ki letos praznuje 40 let organiziranega delovanja. Gospa Berta Jež, ki zdaj vodi patronažno varstvo v tem ZD, je na kratko predstavila prehojeno pot in se ob tej priložnosti zahvalila vsem, ki so kakorkoli zaslužni za to, kar zdaj imajo. Čestitali smo jim tudi mi, jim zaželeli uspešno delo tudi v prihodnje in jim podarili sliko, ki jih bo spominjala na obletnico in pa tudi na vse nas, ki z njimi delimo zadovoljstvo ob tako lepem jubileju.

Gospa Majda Zajc, ki vodi patronažno službo v ZD Slovenj Gradec, nam jo je predstavila, nas opozorila na njihove posebnosti in seveda predstavila svoj kolektiv. Med odmorom smo se okrepčali in si ogledali razstavne prostore, kjer so različni predstavniki razstavljali svoje izdelke, ki jih pri svojem delu uporabljamo tudi mi. Še posebno zanimiv je bil razstavno prodajni prostor, kjer so člani Sončka, Zveze društev za cerebralno paralizo s svojimi izdelki prikazali, kaj vse lahko naredijo, pa čeprav je večina med njimi težko telesno prizadeta. Tudi lični pripomočki, ki smo jih dobili udeleženci srečanja, so bili njihovo delo.

Gospa Sonja Plohl nam je predstavila težave, ki nastanejo, če otrok večino svojega časa preživi ob elektronskih medijih, pri čemer je še vedno v ospredju televizija. Vloga staršev in vzgojiteljev pri oblikovanju otrokovega kritičnega odnosa je v njenem predavanju bistvena, še posebej pa je poudarila psihološki pomen pravlјice, ki pri otrocih močno vzgojno vpliva na oblikovanje pozitivnega vrednostnega sistema. Kaj lahko patronažna sestra z vidika varnosti naredi pri vzgoji staršev in kako ji pri tem v pomaga kontrolni seznam »Poglej in preveri«, nam je povedala

gospa Darja Arhar. Gospa Jelka Obrez se je udeležila konference z delovnim naslovom »Psihično zdravje otrok in zloraba otrok«, ki je v organizaciji The childrens Mental Health Alliance Foundation iz New Yorka potekala v Kranjski Gori. Na kratko je povzela obravnavane teme o učenju staršev strategij discipline, o medsebojni terapiji med starši in otroci in o izzivih očetovstva. Gospa Marjana Velikanje pa nam je predstavila multidisciplinarni način vzpostavljanja delovnega odnosa med socialno in patronažno službo. Njegovo praktično uporabo nam je pokazala na primeru.

V nadaljevanju nam je gospa Milena Vrečko Tolar predstavila uporabo antibiotikov pri otrocih. Po končanih predavanjih smo pohiteli do avtobusov, ki so nas že čakali, da nas odpeljejo do Črne na Koroškem. V Centru za usposabljanje, delo in varstvo so nas že pričakovali. Gospod Marjan Lačen, direktor Centra, nas je prijazno pozdravil in nam prenesel tudi pozdrave vseh zaposlenih. Predstavil nam je vse dejavnosti, ki pri njih potekajo, težave, ki spremljajo njihovo delo, pa tudi uspehe, tako njihove, kot različne dosežke njihovih varovancev. Potem smo se razdelili v več manjših skupin in naši vodiči so nam razkazali Center, tako osrednjo stavbo, kot njihove dislocirane bivalne skupnosti. Nekatero med nami so obiskale tudi svoje nekdanje varovance, vse pa smo se lahko prepričale, da so čudeži še mogoči. Čas je neusmiljeno tekkel, in čeprav bi radi še ostali z našimi gostitelji, so nas obveze klicale nazaj v Slovenj Gradec. Zahvalili smo se jim, ker so nam omogočili, da jih spoznamo, jim pomahal v slovo in se odpeljali nazaj. Zunaj je bila že trda tema, mi pa smo si na hitro ogledali še cerkvico Sv. Jurija v Legnu, ki je nekaj posebnega v naših krajih. Ura je bila že skoraj sedem, ko smo se vrnili nazaj v hotel. Časa je bilo le še za hitro osvežitev, saj smo skupno večerjo načrtovali bolj zgodaj, da so bile lahko z nami tudi kolegice, ki se vračajo na prenočevanje domov. Naša predavalnica se je spremenila v jedilnico in hitro smo zasedli

svoja mesta. Čakal nas je šampanjec, ki se nam je po celodnevni naporih pošteno prilegel. V kuhinji so se potrudili in za nas pripravili res okusno večerjo, marsikatera med nami je prvič poskusila koroško jed »mežerle«. Kako pojoče zveni koroško narečje in kako so včasih živeli v teh krajih, nam je pripovedoval gospod Mitja Šipek, znani koroški kulturnik. Kako pa se je v teh krajih plesalo, pelo in veselilo, so nam prikazali plesalci, plesalke in muzikantje folklorne skupine iz Podgorja, ki jih vodi gospa Anica Meh. Bili so tako poskočni, da so nas kar hitro zvabili medse in smo se tudi mi zavrteli z njimi. Koliko smeha in veselja je bilo, ko smo kupovali srečke in čakali na dobitke, ki so bili zelo zanimivi in bogati, zanje pa so se potrudile naše prijazne gostiteljice. Priskrbele so nam tudi glasbenike, ki so nas zabavali še pozno v noč, ko nas je le premagala utrujenost in smo jo obloženi z dobitki mahnil k počitku.

Naslednji dan nas je zjutraj pričakalo sonce in naše delovno srečanje se je nadaljevalo. Najprej nam je gospa Darja Nabernik predstavila program priprave družine na novega družinskega člana. Gospa Zlata Felc nam je predstavila pot do otroku prijazne porodnišnice. Kaj je prvi podoj in zakaj je tako pomemben, nam je s svojim predavanjem povedala gospa Milena Cimperšek. Kako je z osveščenostjo očetov o dojenju ob otrokovem rojstvu nam je s pomočjo izsledkov raziskovalne naloge, ki jo je opravila skupaj z Gregorjem Poglajnom, predstavila mlada raziskovalka Brina Felc. Tik pred odmorom nam je predstavnica firme Ariel še predstavila njihove izdelke. Sledila sta razprava in odmor.

V nadaljevanju sem predstavila vlogo patronažne sestre pri vzdrževanju čim daljšega izključnega dojenja in predala besedo gospe Josephini Ladić, ki nam je predstavila vlogo zobozdravstvene preventive v obdobju dojenčka in malega otroka. Gospa Barbara Weibl nas je opozorila na znake, na katere

moramo biti pozorni oz, ki nas opozarjajo, da se nad otrokom izvaja nasilje, in predstavila vizijo zaščite in timske obravnave takšne problematike. Gospa Šušteršič in gospod Vladislav Rajkovič sta predstavila računalniško informacijski sistem patronažne zdravstvene nege, njegovo testiranje in kritično analizo. S tem pogledom v prihodnost našega dela smo zaključili strokovno srečanje, ki je bilo pestro, zanimivo, pa tudi naporno, saj so se urni kazalci že pomaknili čez tretjo uro. S sliko, ki naj jih spominja na naše srečanje, smo se zahvalili gostiteljicam. Zahvalili smo se tudi vsem, ki so pripomogli, da je naše srečanje uspelo.

Za konec pa še to. Človek kar ne najde besed, ki bi lahko izrazile vse tisto, kar smo doživljali v teh dveh dnevih. Kaj vse smo izvedeli, koliko izkušenj izmenjali. Predvsem pa smo zopet spoznali nekaj neutrudnih deklet in

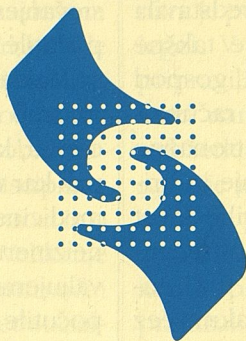
žena, ki so se že kar nekaj časa pred tem srečanjem trudile, da bi se ta dneva med njimi počutile lepo. In smo se res. Ne samo lepo, saj so Majda in njene zlate sodelavke poskrbele, da smo začutile, kaj pomenijo v njihovem okolju, kako jih cenijo, ne le sodelavci, ampak kar vsi okoli njih in da je biti patronažna medicinska sestra včasih res težko, pa vendar neizmerno lepo. Zato se vam še enkrat zahvaljujemo, da smo se lahko med vami počutile prijetno in domače in da nam je bilo dano spoznati in občutiti toplino in bogastvo koroške duše.

Ker pa bota pisanje izšlo v prazničnem mesecu decembru, mi dovolite, da vsem kolegom, kolegicam in njihovim bližnjim zaželim vesele božične praznike ter zdravja, sreče, ljubezni, zadovoljstva, delovnih uspehov in dobrega sodelovanja polno leto 2000 in celo naslednje tisočletje.

Vsem sodelavcem na področju zdravstva in nege želi podjetje

srečo v prihajajočem času

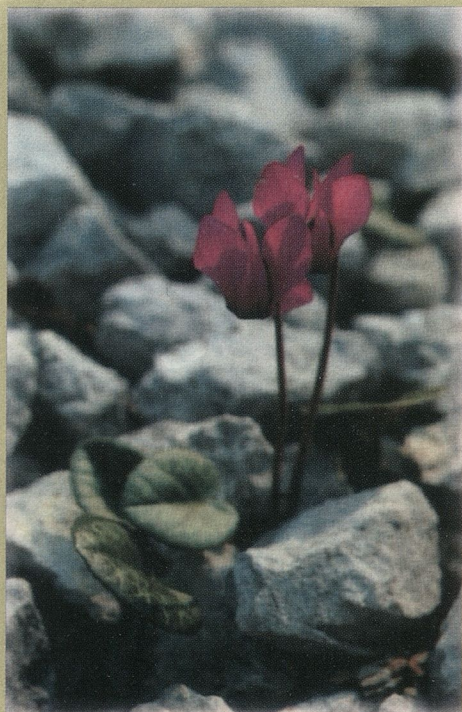

STOMA
CENTER
SANA

INN d.o.o.
Lava 7
3000 Celje

*Spoštovane kolegice in kolegi,
v letu 2000 Vam želimo veliko sreče in potrpljenja
pri Vašem zahtevnem delu.*

Vaše kolegice iz Stoma centra Sana.

VZMET ZA NOVIH TISOČ LET

baldo SLOVENIJA

INN d.o.o.

Lava 7, 3000 CELJE

Tel.:063/491-03-40

Fax:063/491-03-41

Baldo - edino obuvalo
na svetu, ki poživlja
krvni obtok in prepreči
škodljive učinke hoje po
trdi podlagi.

Priporočljivo za
ljudi s težavami
hrbtenice, medenice
ali kolen.

Izredna kvaliteta proizvoda
- podprta s petletno garancijo.

Strokovno srečanje medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov urgentne medicine, Terme Čatež

Melanija Plančak

7. in 8. oktobra smo se srečali na Dolenjskem. Trudimo se, da organiziramo naša srečanja vedno na drugem mestu, da pridemo v vsako regijo.

Sončni dnevi v tem letnem času imajo poseben čar. Med prihajanjem smo uživali v prelivanju barv pokrajine. Med odmori smo tudi ujeli kakšen sončni žarek in pogled na zlato listje dreves.

Prvi dan smo poslušali zanimive in vedno aktualne teme iz urgentne medicine.

Veselilo nas je tudi raziskovalno delo mladih kolegic s področja uporabe dokumentacije zdravstvene nege urgentnih bolnikov.

Drugi dan so uspešno potekale učne delavnice na temo vzpostavitev proste venske poti, lavaža želodca in imobilizacija poškodovanih delov telesa.

22.9.1999 je poteklo 4 leta od našega prvega strokovnega srečanja in ustanovnega zbora sekcije, zato smo v Čatežu ponovno volili predsednico in Izvršilni odbor sekcije za naslednje obdobje.

Za predsednico sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov urgentne medicine je ponovno izvoljenja Slavica Klančar. Tudi ostali člani ožjega Izvršilnega odbora so dobili enoglasno podporo za naslednje obdobje. Zato smo se na zboru članov sekcije zahvalili Izvršilnem odboru in vsem, ki so sodelovali, za dosedANJI vloženi trud in si zaželeli še veliko delovne vneme pri razvoju urgentne zdravstvene nege.

Naši dosežki v štirih letih, na katere smo še posebej ponosni, so:

Vsakoletni zelo številno obiskani dvodnevni seminarji za medicinske sestre in zdravstvene tehnike z obširnim strokovnim programom, redno sodelovanje na mednarodnem simpoziju urgentne medicine v Portorožu, ki ga vsako leto organizira Slovensko združenje urgentne medicine, včlanitev naše sekcije v mednarodno organizacijo-European Federation of Critical Care Nursing Association (EFCCNA), aktivno sodelovanje pri izdelavi Dokumenta zdravstvene nege urgentnega bolnika.

Cepljenje pri otrocih

seminar pediatrične sekcije - 7. in 8. oktobra 1999 v Novi Gorici

Vlasta NERAD

Bil je lep jesenski dan, ko smo se pediatrične sestre zbrale v Novi Gorici. Tema predavanja je bila »Cepljenje pri otrocih«. Po bežnem ogledu mesta iz avtomobila, ko smo se iz hotela peljale na predavanje, ki je bilo v mestnem gledališču, in registraciji, je bil kulturni program, ki so ga pripravili učenci glasbene šole.

Po uvodnih pozdravnih besedah predsednice Pediatrične klinike vms Cvetke Meolic in po pozdravu predsednice DMSZT Nova Gorica Irene Vidmar, so se pričela predavanja. Začeli sta Marjeta Korbar, dr. med. spec. pediatra, ki je tudi vodja cepilnega centra ZD Maribor, in Vera Kosjek, vms. Predstavili sta Cepilni center in povedali, kako poteka delo v njem. Poudarili sta, kako je pomembno in smotno cepljenje za zmanjševanje obolevnosti otrok tudi na pragu tretjega tisočletja. Pohvalili sta se tudi, da upada število obolelih zaradi dobre precepljenosti populacije v Mariboru.

As. mag. Maja Arnež, dr. med., nam je govorila o meningitisih, ki jih preprečimo s cepljenjem. O zdravstveni negi pri cepljenju otroka proti klopnemu meningoencefalitisu in bakteriji *Haemophilus influenzae* nas je seznanila vms Vesna Miklavčič.

Po odmoru za kosilo sta nam popoldanski del predavanj popestrili prof. ped. Vera Štebe, s temo »Čustvena inteligenca - pogoj za dobro komunikacijo«, in Petra Kersnič, prof. zdravstvene vzgoje s predavanjem na temo »Humor in zdravje«.

Po ogledu mesta in okolice smo imeli skupno večerjo, s katero smo prijetno zaključili prvi dan.

Naslednji dan smo začeli s predavanjem o imunskem odzivu na cepljenje in cepljenju rizičnih otrok, ki nam ga je predstavila Meta Accetto, dr. med. Nadaljevala je prim. Vesna Glavnik, dr. med., in sicer o kontraindikacijah na cepljenje.

Po kratkem odmoru smo z zanimanjem poslušali vms Matejo Hren in vms Hasibo Mehič, ki sta nam predstavili Pripravo otroka na cepljenje v bolnišnici in pomen »Hladne verige« - sistemu, ki ohranja cepivo pri nizki temperaturi, kar omogoča, da na poti do otroka ne izgubijo svojega učinka.

Liljana Peterca nam je govorila o negi in spremljanju cepljenega otroka. Po kratki diskusiji je predavanje zaključila prim. mag. Alenka Kraigher, dr. med. Povedala nam je nekaj o registru cepljenja in precepljenosti v Sloveniji in o zapletih po cepljenju.

Obogatene z novim znanjem in še pod vtisom predavanj smo se odpravile proti domu.

Trubarjeva 78, Ljubljana
vhod z ROZMANOVE ul.
Telefon: 061 313 493

V tisočletju, ki prihaja
Vam želimo izpolnitev vseh,
tudi najbolj skritih želja.

Kolektiv PROLOCO MEDICO

Pomen prehrane pri nastanku in zdravljenju malignih obolenj

Brigita Skela Savič, Helena Drolc

Sekcija medicinskih sester v onkologiji je 14. in 15. oktobra 1999 v Radencih pripravila svoj 25. strokovni seminar. Seminarja se je udeležilo 130 medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov.

Pomen prehrane pri nastanku in zdravljenju malignih obolenj je bila tema seminarja, ki jo lahko povežemo s preventivnim delovanjem naše sekcije, saj je zdrava prehrana eden izmed temeljev zdravega načina življenja in človekovega dobrega počutja.

Rdeča nit strokovnega seminarja je bil poleg načel zdrave prehrane predvsem pomen zagotavljanja hranilno in energijsko uravnotežene prehrane za onkološkega bolnika, ne glede na zaplete, ki se pojavljajo v času zdravljenja rakave bolezni.

Strokovni seminar je pričela dr. Verena Koch. Predstavila je rezultate raziskave Prehranske navade odraslih v Sloveniji. Rezultati raziskave niso nič kaj vzpodbudni, saj Slovenci zaužijemo preveč nasičenih maščob, mesa in soli, ter premalo sadja in zelenjave, mleka in mlečnih izdelkov.

Doc. dr. Maja Primic Žakelj je spregovorila o prehrani kot dejavniku tveganja pri nastanku malignih obolenj. Poudarila je pomembnost zadostnega uživanja sadja in zelenjave (400-500 g/dan), saj delujeta varovalno predvsem pri raki epiteljskega izvora in hormonsko odzivnimi raki. Tina Jožica Sentočnik, dr. med., je predstavila postopek ocene stanja prehranjenosti onkološkega bolnika, ki je enak kot pri zdravem človeku. Prof. dr. Dražigost Pokorn nam je predstavil načela zdrave prehrane pri bolniku z rakom, vms Helena Drolc pa vpliv bolezni in specifičnega zdravljenja na prehrano bolnika z rakom. Razprava, ki je sledila v dopoldanskem delu predavanj, je soočila slušatelje z dejstvom, da

slabe prehranske navade vsekakor prispevajo svoje k višji obolevnosti za določenimi vrstami raka. S tovrstno problematiko se srečuje pretežno del zahodnega sveta. Glede na to, da ima prehrana tudi varovalni učinek, bo potrebno na področju preventivnega prehranskega izobraževanja Slovencev še marsikaj postoriti.

V popoldanskem delu smo poslušali zanimivo predavanje prof. dr. D. Pokorna o alternativni prehrani. Vms Helena Drolc nam je predstavila sindrom kaheksije pri bolniku z rakom. Strokovnjakinje s področja zdravstvene nege onkološkega bolnika (Z. Erjavšek, M. Senič, B. Skela Savič) so predstavile motnje v prehranjevanju, ki jih lahko povzroči specifično onkološko zdravljenje (citostatiki, obsevanje). Predstavile so negovalne diagnoze s tega področja ter standardizirane načrte in aktivnosti zdravstvene nege za reševanje težav pri motnjah v prehranjevanju.

Drugi dan seminarja je Slavica Lahajner, dr. med., predavala o enteralni in parenteralni prehrani. Višji medicinski sestre M. Kotnik in Helena Uršič sta predstavili standard hranjenja po nazogastrični sondi, po gastrostomi in jejunostomi.

Seminar smo zaključili s predavanjem Urške Lunder, dr. med., ki je spregovorila o etičnih dilemah pri vzdrževanju prehranskega statusa umirajočega bolnika. Slušatelje je vzpodbudila k zelo živahni razpravi, ki je pokazala, da je vzdrževanje prehranskega statusa umirajočega bolnika le del cele vrste dogajanj in

občutenj, ki jih doživljajo umirajoči in njegovo najožje okolje.

Drugo jutro strokovnega seminarja se je sestel razširjeni odbor sekcije, ki je med drugim obravnaval strokovni program za leto 2000.

Poleg strokovnega dela je v odmorih potekalo prijetno druženje in izmenjavanje mnenj in izkušenj s kolegicami, ki so prihajale iz bolnic, zdravstvenih domov, domov za ostarele in privatnih klinik. Slavnostno večerjo so popestrili folklorna skupina in tamburaši.

Glede na število udeležencev seminarja in razprave, ki so sledile po podanih predavan-

jih, lahko rečemo, da smo izbrali pravo temo. Potrdili smo tezo, da je prehrabeni status onkološkega bolnika zelo pomemben za potek zdravljenja in da ga izbrano onkološko zdravljenje zelo poruši. Dobili smo tudi strokovne smernice, da usmerimo svoj morebitni nezdravi način prehranjevanja v smeri načel zdrave prehrane.

Seminarju sta precejšnjo pozornost namenila tudi tisk in televizija, saj je potekal ravno v času svetovnega dneva hrane.

Srečanje oftalmološke sekcije v Ljubljani

Durda SIMA

12. 11. 1999 smo se oftalmološke medicinske sestre in zdravstveni tehniki zopet srečali na strokovni sekciji, ki nas je znova obogatila z novimi znanji. Tokrat je to bilo naše 38. srečanje. Jeseni ga vedno organiziramo v Ljubljani.

Tema strokovnega srečanja je bila zdravstvena nega bolnika s tumorjem. Po pozdravnem govoru predsednice Oftalmološke sekcije, glavne sestre Očesne klinike Mete Možek in prim. Marije Zupan, dr. med., smo začeli s predavanji. Pričel je onkolog Boris Jančar, dr. med., ki je govoril o diagnozi in konservativnem načinu zdravljenja tumorjev kože orbite, trepalnic in veznice. Poudarek predavanja je bil na brahiradioterapiji.

Tumorje, ki ležijo znotraj očesa (intrabulbarne), nam je v svojem zanimivem predavanju prikazala oftalmologinja Katrina Novak-Andrejčič, dr. med. .

Popestrila ga je s prikazom operativnega zdravljenja intrabulbarnih tumorjev in sicer z vstavljanjem virov ionizirajočega sevanja neposredno v bližino tumorja (Rutenijev aplikator).

Ob tem se izvaja ustrezna oftalmološka zdravstvena nega, ki jo je temeljito opisala

Bernarda Mrzelj, dipl. med. sestra v svojem referatu Zdravstvena nega bolnika, zdravljenega z Ru aplikatorjem.

Ljuba Taljat, vms, spec. oftalmološke zdravstvene nege, je prikazala delo medicinske sestre pri prvem stiku z bolnikom, ki so mu postavili diagnozo tumor, na oddelku za funkcionalno diagnostiko. Obenem je prikazala delo medicinske sestre na oddelku za funkcionalno diagnostiko, kjer se opravi klinični pregled z razširjeno diagnostiko, z ultrazvokom in kontrastnim slikanjem.

Sledila je razgibana razprava na temo zdravstvena nega bolnika s tumorjem.

Našega srečanja se je udeležila fizioterapevtka Alenka Sterle, ki že vrsto let opravlja pomembno nalogo pri rehabilitaciji bolnika z očesno protezo. Ob tem smo dobile nekaj koristnih informacij o napotitvi bolnikov na fizioterapijo.

Srečanje smo zaključili s kosilom in prijetnim klepetom.

Zahvaljujemo se tovarni Tosama za donatorska sredstva, saj so pripomogla k organizaciji našega srečanja.

Poročilo o strokovnem srečanju

Iva ŠTOJS

V predavalnici Kliničnega centra v Ljubljani se je na strokovnem srečanju 22.10.1999 zbralo 96 medicinskih sester, ki so prisluhnile predavanjem Vid in vidne funkcije v medicini dela, prometa in športa ter vloga medicinskih sester pri testiranju le teh. Organizator srečanja je bila Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v medicini dela, prometa in športa pri Zbornici zdravstvene nege Slovenije. K srečanju je pritegnila svoje članice iz vse Slovenije, ne glede na zaposlitev v javnih zdravstvenih zavodih ali zasebnih ambulantah dejavnosti zdravstvenega varstva zaposlenih, športnikov in udeležencev v prometu. Namen strokovnega srečanja je bil omogočiti udeležencem izvesti, kako naj posameznik prevzame nadzor nad eno od determinant zdravja (uspešno delo) in ga tudi izboljša. Cilj strokovnega srečanja je bil povečati znanje in olajšati izmenjavo praktičnih izkušenj. Vid je naša sposobnost, danost, preko katere sprejememo in sprejemamo največ zunanjih dražljajev. Napredek in razvoj industrijske tehnike, uvajanje novih metod dela, sprememba delovnih razmer in tudi čedalje hitrejši tempo opravljanja delovnih nalog predstavlja lahko tudi večjo obremenjenost zaposlenih. Razmere za delo in njihov vpliv na vid je bila vsebina predavanja prim. Tatjane Gazvoda, dr. med., spec. med. dela, svetnice in višje predavateljice. Prikazala je, kakšne vidne sposobnosti so potrebne za nekatere poklice in določena delovna mesta. Opozorila je na pomen in mesto preventivne zdravstvene de-

javnosti v luči celostnega procesa promocije zdravja.

Oftalmološka diagnostika v medicini dela, prometa in športa je bila vsebina predavanja prim. dr. sc. Irene Brovet - Zupančič, dr. med., spec. oftalmologije.

O barvnem in svetlobnem čutu nam je predavala vms Nataša Špoljar, vms Ljuba Taljat o adaptometriji kot preiskovalni metodi svetlobnega čuta.

Posebej zanimive so bile učne delavnice, kjer so se udeleženske seznale s postopki testiranja vidnih funkcij na Rodenstockovih testirnikih. Zaznale smo težnjo po poenotenju dokumentiranja in vrednotenja storitev zdravstvene nege v medicini dela, prometa in športa.

V imenu vseh članic sekcije se ob pisanju poročila s tega strokovnega srečanja zahvalim Stanki Košir, vms, za delo predsednice sekcije. Za vse vložene napore, da smo se lahko izobraževale, za vso skrb, da je delo sekcije potekalo uspešno, za ves entuziazem, vizije in njihovo uresničitev, iskrena hvala. Gospa Stanka Košir je odšla na drugo področje poklicnega delovanja - prevzela je naloge glavne medicinske sestre Urgentnega kirurškega bloka Kliničnega centra v Ljubljani. Ob tej priložnosti ji želim v svojem in v imenu članic sekcije uspešnosti in zadovoljstva.

Naloge predsednice je prevzela Ana Lavrih, vms, prof. zdrav. vzgoje. Tudi novi predsednici želim ob prevzemu funkcije uspehov in dobrih sodelavcev.

Poročilo s strokovnega izobraževanja

Kritično bolan otrok - razpoznava, zdravstvena nega in prevoz

9. in 10. 11. 1999, Klinični center Ljubljana

M. PLANČAK, S. KLANČAR

Združitev teorije in prakse ter raziskovalnega dela na področju zdravstvene nege je bilo vodilo tega seminarja.

Klinični oddelek za otroško kirurgijo in intenzivno terapijo je že od nekdaj primer kakovostnega oddelka v Kliničnem centru, ki je bil vedno pripravljen s ponosom sprejeti tuje in domače obiske na najvišji ravni. Na oddelku je kakovost profesionalne usmeritve zelo visoka, organiziranost prav tako in iz takega okolja posredovanje znanja medicinskim sestram je lahko samo zaželeno.

Funkcionalno izobraževanje je na tem področju zdravstvene nege še posebej dobrodošlo, kar je potrdil tudi zelo velik odziv udeležencev strokovnega seminarja. Kot je občutljivost tematike, ki govori o reševanju in oživljanju otroka, velika, tako tudi znanje, ki

so ga posredovali predavatelji, kaže tako na visoko strokovno znanje iz praktičnih opravil, kot na stalno teoretično strokovno izobraževanje, ki so ga medicinske sestre na oddelku deležne.

Teoretična predavanja so bila dopolnjena s praktičnim delom, ki je vsebovalo vaje oživljanja otrok, uporabo pripomočkov za odprtje dihalnih poti, načinov pritrditve tubusa ter nastavljanje venske poti.

Vključen je bil tudi ogled enote za intenzivno terapijo.

Vsebinsko strokovno bogat program seminarja je udeležencem pustil dober vtis in veliko novih spoznanj, ki jim bodo koristila pri praktičnem delu in spoznavanju novih smernic pri zdravstveni negi kritično bolnega otroka.

(Otroška kirurgija)
Utrinek iz učne delavnice

Drugačna sobota

Marija OBERSTAR

To je bila drugačna sobota; bilo je prijetno druženje 24 kolegic (višjih medicinskih sester in fizioterapevtk) s predavateljico Ano Kneževič.

Naslov seminarja: Kultura medsebojnega razumevanja.

Kaj smo poslušale? O čem smo se pogovarjale? Naštela bom le nekaj misli:

- vsak človek je odsev (odmev) drugega,
- poraženci »vlečejo« nase še druge,
- pozitivna energija - dela samo dobro,
- voditi je treba brez »prisile«,
- tudi z barvami (okolja in obleke) vplivamo na razpoloženje,
- sebe je treba napolniti, da lahko dajemo,
- kako govorimo?,
- upoštevanje in spoštovanje sočloveka,
- govorica telesa - vsak gib ima projekcijo v možganih,
- timsko delo smo MI in ne JAZI,
- zaželeno je mehka komunikacija; kritiko povemo na samem, sogovornika gledamo v oči ...

Veliko preprostih načel za vse nas, vendar nekateri delajo prav nasprotno in tako mnogim sodelavcem zagrenijo marsikateri dan in teden in leta.

Gospa Ana Kneževič nam je dala čutiti, da nas razume, da pozna naše delo, da pravzaprav dobro ve, kako nam je na delovnih mestih. Bila je prepričljiva in nič ne more spremeniti mojih občutkov, da je prav vse res tako mislila, kot je tudi povedala.

Vse smo jo poslušale, kdaj pa kdaj je spontano prišlo do dvogovora ali pogovora med nami in predavateljico.

Mislím, da se je marsikatera izmed nas počutila, kot da je na zdravljenju.

»Vsi smo enaki v timu«, je povedala gospa Ana Kneževič. Medicinske sestre to rade slišimo, resnica pa je še daleč stran ...

Gospa predavateljica je omenila, da se je med nami dobro počutila, da je čutila toplino - in tudi me smo čutile enako.

Veliko je še nerešenih vprašanj, o katerih bi se rade pogovorile. Še Vas bomo povabile v Novo mesto.

Psihiatrija

Martina Tomori
Slavko Zihel

V učbeniku Psihiatrija so zbrana najpomembnejša znanja sodobne psihiatrične stroke, v katerih se povezujejo dognanja znanosti s praktičnimi izkušnjami iz kliničnega dela z osebami z duševnimi motnjami. Posamezna poglavja (od diagnostike, prek posameznih skupin duševnih motenj, razporejenih po klasifikacijskem sistemu, ki je v veljavi po svetu in pri nas, do sodobnih načel zdravljenja) so napisali strokovnjaki, ki se z obravnavanim področjem ukvarjajo tako pri svojem kliničnem kot raziskovalnem in pedagoškem delu. Urednika Martina Tomori in Slavko Zihel sta zastavila oblikovanje besedila po načelih sodobne visokošolske didaktike.

Učbenik je namenjen študentom, ki potrebujejo znanja s področja duševnih motenj za svoje bodoče delo, marsikatero osnovno in usmerjene delovne usmeritve za delo z ljudmi z duševnimi motnjami pa bodo v njem našli tudi zdravniki splošne in družinske medicine ter drugih specialnosti, kakor tudi drugi strokovnjaki.

Delo je napisano pregledno in sistematično, tako, da lahko - razen kot vir osnovnih znanj - dobro služi tudi kot priročnik s tega področja.

n a r o č i l n i c a

Nepreklicno naročam _____ izvodov knjig Psihiatrija, ki jih bom plačal po povzetju. Cena enega izvida je 14.900 SIT. V ceno je že vključen DDV, ne pa tudi poštni stroški.

Moj naslov:

ime in priimek

ulica, poštna številka, mesto

LITTERA PICTA d.o.o.

Založba

Rožna dolina c. IV/32-34, 1000 Ljubljana, Slovenija

Tel.: (+386 61) 123 36 18, 123 16 61;

Fax: (+386 61) 123 21 86

Žiro račun: 50106-601-228568;

Davčna številka: 64609197

e-mail: info@planprint.si

Znanje tisočletij za
kakovost življenja
danes.

Lek, tovarna farmacevtskih in kemičnih izdelkov d.d.
Verovškova 57, SI-1526 Ljubljana, SLOVENIJA
telefon: (061) 180 2111, faks: (061) 168 3517 - www.lek.si

Diabetiki in pomanjkanje magnezija

Število sladkornih bolnikov hitro narašča in znanstveniki predvidevajo, da jih bo leta 2000 na svetu že 120 milijonov. V zadnjih letih so odkrili, da sladkorni bolniki pogosteje od zdravih trpijo za pomanjkanjem magnezija (hipomagneziemija). Prav to naj bi bil eden ključnih dejavnikov za nastanek presnovnih motenj, značilnih za sladkorno bolezen.

Zakaj magneziju pripisujemo tako velik pomen?

Vzrok za hipomagneziemijo še ni popolnoma razjasnjen, vendar je najverjetneje krivo prekomerno izločanje skozi ledvica ob glukozii (glikozuriji trikratno okrepi izločanje magnezija s sečem), ko je bolezen slabo urejena, pa tudi neodvisno od glukoze. Med možne vzroke prištevamo še slabšo resorbcijo iz prebavnega trakta.

Magnezij spodbuja izločanje inzulina ter njegovo dovajanje v celice, s čimer je izboljšana možnost presnove sladkorja. Magnezij pospešuje razgradnjo ogljikovih hidratov, maščob in beljakovin, kar pripomore k enakomernejši presnovi sladkorja, ter znižanje holesterola, sečne kisline in porfirinov v krvi. Pomanjkanje magnezija ima za posledico nastanek reaktivnih kisikovih metabolitov (škodljivih prostih radikalov). Posredno pride do zvišanja simpatikotonusa, ki zavira delovanje inzulina. V stanju hipomagneziemije celice izgubljajo kalij in natrij, akumulira pa se kalcij, ki sproža za celice neugodne metabolne poti. Ob tem prihaja tudi do zaviranja delovanja nekaterih pomembnih membranskih encimov. Pri diabetesu je pomanjkanje magnezija premosorazmerno nivoju glikoliziranega hemoglobina. Sladkorni bolnik je izredno žejen, preveč hodi na vodo, se slabo počuti in kljub

obilici sladkorja v krvi njegove celice stradajo, bolniku pa se zdi, da je neznansko lačen.

Spremljajoči zapleti pri diabetesu in pomen magnezija

Veliko sladkornih bolnikov ima povišan krvni tlak in nekateri srčno odpoved. Za zdravljenje obeh se uporabljajo tudi diuretiki, ki lahko povečujejo izločanje magnezija in tako poslabšajo stanje bolni.

Nad 20 odstotkov sladkornih bolnikov trpi za kroničnim zaprtjem. Bolniki, predvsem v poznejši dobi jemljejo različna zdravila, ki lahko povzročajo želodčne težave. Redno pitje mineralne vode, obogatene z magnezijem lahko v tem primeru nadomesti nekatera zdravila, predvsem odvajala, sredstva proti odvečni želodčni kislini in želodčnim krčem.

Le zdrava prehrana ne zadostuje

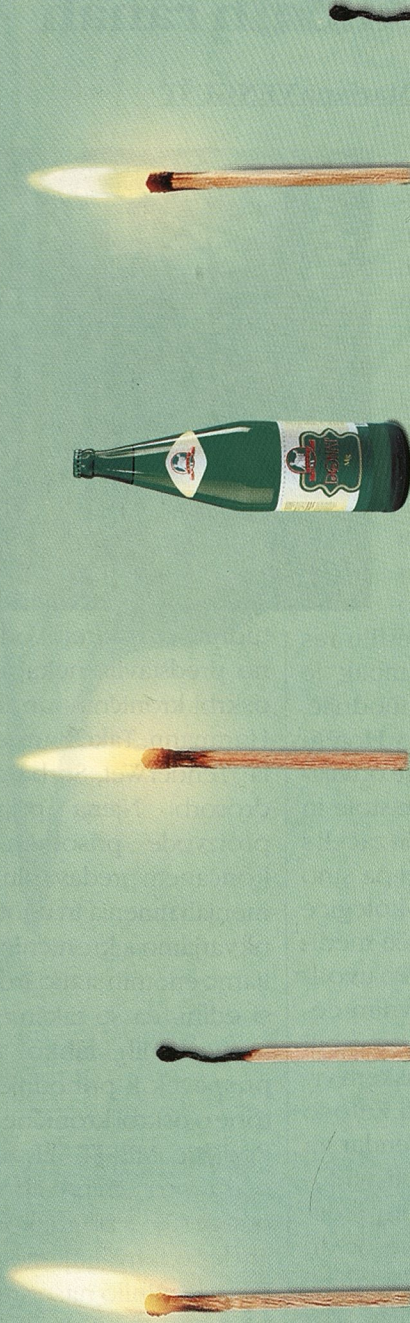
Če predpostavimo, da se sladkorni bolnik hrani zdravo, potem dnevno v svoje telo dobi od 300 do 400 mg magnezija, kar pa zaradi boleznii še vedno ni dovolj. Dodatek 200 mg dnevno zadostuje, če potrebe posameznika niso zelo velike (športniki, nosečnice, odraščajoča mladina).

Ne glede na način vnosa magnezija (hrana, pijača), morajo sladkorni bolniki še posebno pozornost nameniti zdravi prehrani. Omejiti morajo količine škroba, sladkorja in maščob. Njihova prehrana naj vključuje predvsem živila, ki vsebujejo več magnezija in drugih mineralov, npr. pšenične in ržene kalčke, sojo, ovsene kosmiče, ječmen, proso, koruzo, grah, fižol, neoluščen riž ter veliko svežega sadja in zelenjave. Dobro je, če kot dodatek k prehrani pijejo magnezijevo mineralno vodo Donat Mg. 1 liter Donata Mg vsebuje približno 1000 mg magnezija, bogat pa je tudi z drugimi minerali.

Sladkorni bolniki in pitje Donata Mg:

Kdaj	Koliko	Kako	Na kakšen način?	Koliko časa?
na tešče	3 dl	toplo	razmeroma hitro	5 dni, za 2 dni prenehati
pred kosilom	1 dl	hladno	počasi	
pred večerjo	1 dl	hladno	počasi	

Peče, ne peče, peče, ne peče, peče...

PRISTOJ

Znova preveč želodčne kisline? Seveda, saj ste si prejšnjo noč privoščili par kozarčkov, zjutraj nekaj škodelic kave ter uživali ob obilnem kosilu. In slastna večerja šele prihaja! Da vas ne bo peklo, popijte kozarec Donata Mg. Zaradi bazičnega delovanja Donat Mg lajša težave, ki jih povzroča želodčna kislina.

In zgaga bo pogášena.

Edinstvena sestava magnezijeve slatine Donat Mg iz Rogaške z več kot 400 - letno tradicijo lajša različne želodčne težave, posledice stresa, boleznih srca in ožilja, bolezni okostja, mišične krče, poleg tega pa blaži težave različnih obolenj in boljša splošno počutje.

DONAT Mg

ZA ZDRAVJE!

Strokovno predavanje o kroničnih ranah

Marjana VENGUŠT

Po načrtu dela, ki smo si ga v IO DMSZT Celje začrtali v preteklem obdobju, smo v jesenskem strokovnem srečanju obravnavali kronične rane in njihovo oskrbo. Da je bila izbira teme kar prava, smo kaj kmalu po izidu Utripa sami videli. Zgodilo se nam je namreč to, kar je za vsakega organizatorja najbolj neprijetno. Žal smo morali odklanjati prijave, ker prostor, v katerem smo imeli predavanje, ni bil zadosti velik, da bi sprejel vse, ki so se želeli predavanja udeležiti. Kar nekaj pa jih je prišlo brez predhodne prijave, saj v obvestilu res nismo napisali, da je obvezna, ampak le zaželeno. To nam je dobra šola za prihodnjič, prijazni in nadvse spretni zaposleni v Hotelu Štorman v Celju, kjer se je predavanje odvijalo, pa so hitro prinašali še potrebne stole in poskrbeli, da smo se nekako stisnili in začeli s strokovnim delom. Še prav posebej pa smo bili veseli, da so med nami kolegi in kolegice skoraj iz vse Slovenije, ne le domače medicinske sestre in zdravstveni tehniki. Po uvodnem pozdravu smo začeli s strokovnim delom, ki pa je bilo malo moteno, saj smo bili zaradi tako številčne udeležbe v zimskem vrtu, ki ga je skoraj nemogoče zatemniti. Zato so bile folije in diapozitivi slabo vidni. Vendar sta predavatelja te naše pomanjkljivosti nadomestila s svojim ogromnim znanjem in predavanje je doseglo svoj namen. Profesor dr. Slavko Rakovec nam je predstavil kronične rane, kaj so, kje in zakaj najpogosteje nastanejo in pa seveda, kako jih zdravimo in negujemo. Da je medicina in zdravstvena nega na tem področju naredila velik napredek, nam je v nadaljevanju predavanja dokazala

tudi gospa Andreja Vodičar, ki nam je podrobno predstavila nekaj izdelkov, namenjenih oskrbi kroničnih ran, ki jih izdeluje tovarna Hartmann. Tako nam je podrobno predstavila: TenderWet, Sorbalgon, Hydrocoll in Hydrosorb. Njena prijazna sodelavca sta proizvode prisotnim tudi razdelila. Po končanem predavanju smo si v razgovoru izmenjali mnenja in ugotavljali, da žal vsi, ki se ukvarjamo s kroničnimi ranami, ne uporabljamo enotnih standardov in doktrin. Bili smo si edini, da so takšna srečanja potrebna in mogoče jih lahko imamo kot majhen prispevek k prihodnjemu poenotenju doktrine o oskrbi kronične rane.

Podjetje MERIT, ki zastopa tovarno Hartmann v našem prostoru je vse udeležence še poogostilo s prigrizkom in sokovi, za kar se jim lepo zahvaljujemo.

Tako je minilo naše srečanje. V upanju, da je bilo približno 170 udeležencev zadovoljnih, da so se med svoje sodelavce vrnili s kakšnim novim spoznanjem, smo se zahvalili predavateljem in gostiteljem in si zaželeli nasvidenja.

SRČNO 2000!

merit

NA ZDRAVJE!

Izlet upokojenk DMSZT Ljubljana v Haloze

Breda PODBOJ

Lepo pozdravljeni, bralci Utripa, še posebej tiste kolegice in kolegi, ki vas čaka bližnje srečanje z upokojeniškim stanom. Končno se zgodi, da dobiš delček časa tudi zase; kje in kako ga boš vnovčil, je seveda odvisno predvsem od tebe.

Upokojene medicinske sestre ljubljanske regije ga preživljamo tudi tako, da se družimo, obiskujemo predavanja in hodimo na izlete.

Strinjali se boste z menoj, da je bila letošnja jesen res prijazno darilo narave, če smo jo le želeli, znali in mogli uživati. Za vse udeleženske izleta v letošnjem oktobru, ki ga je pripravila Sekcija upokojenih medicinskih sester, je bil to lep jesenski dan, ki smo ga znale dobro izkoristiti.

To, da svojo domovino premalo poznamo, je žalostna, toda resnična ugotovitev. Izleti, kakršen je bil naš, vsaj malo omilijo ugotovljeno dejstvo.

Recimo: kaj veste o mestecu ob cesti Ljubljana - Maribor, Slovenski Bistrici? Skrbne gospodinje morda vsaj to, da tam izdelujejo olje Gea. Obiskale smo ga in spoznale prijazno, slikovito in nadvse skrbno urejeno malo mesto, kjer živi polno in razgibano življenje okrog 6800 prebivalcev. Grad nekdanjih last-

nikov Attemssov, ki ga prizadevno obnavljajo, pa hrani presenetljivo bogastvo zgodovine tega območja od živahnega obdobja Rimljanov, preko uničujočih turških vpadov, do številnih vzponov in padcev, ki jih je kraju krojila zgodovina. Poleg tega je v njem bogata enološka zbirka, razstava fosilov in mineralov, razstava molitvenikov in javnih listin. Tomažičeva in Ingoličeva spominska soba in še veliko več. Ali ste vedeli, da je bil pisatelj Anton Ingolič doma v Slovenski Bistrici?

Grad je že zdaj, ko je še vedno v stanju obnove, osrednji kulturni center mesta in širšega območja med Halozi in Pohorjem. Tudi sam zase je vreden ogleda. Če si vzameš čas in si vse to ogledaš, če te seveda zanima, dojameš, kako se sedanji prebivalci Slovenske Bistrice trudijo narediti svoj kraj zanimiv, prepoznaven in prijazen. Uspeva jim, prav gotovo!

To poudarjam tudi zato, ker smo ob nadaljevanju naše poti mimo Ptuja po Ptujskem polju obiskale tudi grad Borl in dobile vtis nečesa povsem drugačnega. Grad je kljub svoji impozantni legi na Dravskem polju v razpadajočem stanju. Sledovi nekih začetkov obnove so vidni, vendar razen prekrasnega razgleda na Donačko goro, Boč, Ptuj, Dravo in Dravinjo ter slikovite vinske gorice obiskovalcem ne ponudi ničesar. Žal!

No, naš izlet je bil tudi prijetno druženje v lepem jesenskem sončnem dnevu, zato živahnega klepeta in veselega utripa ni manjkalo. Še posebej ne, ko smo se pred mejnim prehodom Zavrč podale med slikovite haloške vinorodne griče in se h gostoljubni vinogradniški kmečki družini povabile na dobro kosi-lo in pokušino domačega vinskega pridelka. Pa še to, kar sicer vemo: prijetna doživetja pomagajo preživljati vsakdanjik še dolgo za tem.

društvo

medicinskih
sester in
zdravstvenih
tehnikov

ljubljana

Zaloška 7
SI-1000 Ljubljana
telefon: +386 (0)41 754 695

DRUŠTVO NA MREŽI

Tudi mi smo se podali v virtualni - drugi svet in odprli svojo domačo stran na internetu, kjer Vas seznanjamo z delovanjem našega društva, predvsem pa z aktualnimi dogajanji.

Vabimo vas, da nas obiščete na naši spletni strani:

www.drustvo-med.sester-lj.si

VESNA

TERMAL

NIKE-LUXUS

MAJA-LUXUS

GRACIA

AFRODITA

termal

hospital

aktual-bio

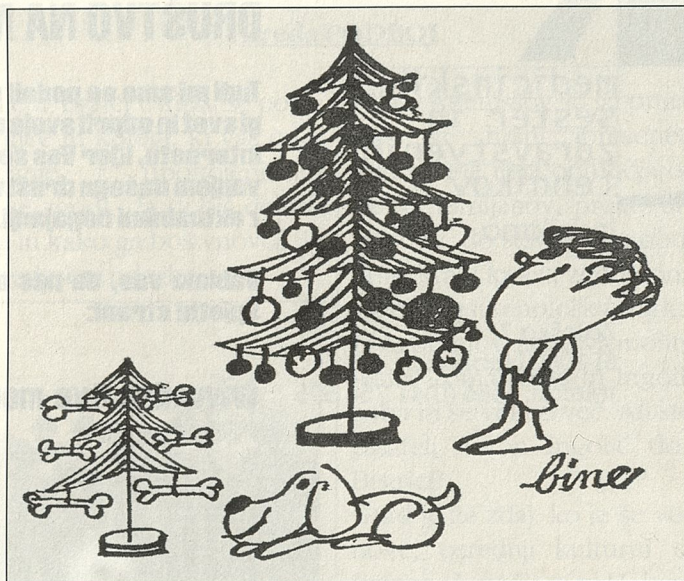
MEBLO JOGI
NOVA GORICA

TEL.: 065/12 90 302

FAX.: 065/12 90 316

**NA JOGIJU V NOVO TISOČLETJE !
SREČNO !**

»NOVO LETO ZA VELIKE IN MALE«

LJUBEZEN

»Tebi, Ljubo, pa se pozna že na prvi pogled, da si se poročil. Vedno sveža zlikana srajca, polikane hlače in zloščeni čevlji.«

»Da, vsega tega me je Maca najprej naučila!«

POROKA

»Zakaj pa tipkaš čisto vse sam?« vpraša generalni direktor poslovnega direktorja.

»Tajnica se mi je omožila!«

»A res, s kom pa?«

»Z menoj!«

DELO

»Ali imate dovoljenje, da na tem vogalu brenkate?«, vpraša policaj mladega kitarista, ki je v klobuk nabral že kar nekaj drobiža.

»Ne, nimam ga.«

»Potem me pa, prosim, spremljajte!«

»Z veseljem, gospod policaj, kaj pa boste zapeli?«

IZLET

Cariniki in policaji so šli skupaj na sindikalni izlet z dvonadstropnim avtobusom. Veseljaško razpoloženi cariniki so zasedli mesta v pritličju, policaji pa v prvem nadstropju. Ker po uri vožnje iz prvega nadstropja ni slišati niti glasu, se Lojze odpravi v prvo nadstropje in povpraša: »Kaj vam pa je, da ste tako resni in zeleni?«

Jože mu s skrajnimi močmi odgovori: »Lahko vam, ki imate šoferja, našega pa še ni!«

KARAKTER

Fani sreča Marto in ji pravi: »Moj mož je po karakterju silno gospodovalen. Doma se vede, kakor da je moj šef.«

Marta ji odgovori: »Bodi srečna. Moj šef v službi pa se vede, kot da bi bil moj mož!«

NAJ VAS SPREMLJATA SMEH IN SREČA TUDI V LETIH PO 2000

PETRA KERSNIČ

Življenje tudi valovi, največji in najlepši val smo - mi

Marjeta RUPAR

Ko z dijakinjami in dijaki razmišljamo in se pogovarjamo, marsikaj doživimo in želimo, da bi nas ŽIVLJENJE razumelo.

Tudi mi moramo življenje razumeti, ob tem pa nič trpeti.

Ko negujemo bolnike, igramo pomembno vlogo, ki nam pomaga, da zaupanje v življenje ne omaga. Drug drugemu smo v oporo. Vse je ena sama lekcija, učenje ni samo »injekcija«.

Ljudje radi rečemo »ČE«. Tudi mi tako začnemo misel, ki je zavita v prispodobo. Takrat rišemo in pišemo svoje občutke in doživete trenutke. Veliko smo jih že slišali in brali, vsi so »tapravi«. Naši so pa mladostno žuboreči in nič boleči.

Če se življenje vrti, potem smo središče mi.

Če življenje potuje kot vlak,
sedimo na sedežu,
kamor ne more vsak.

Če je življenje igra in nas
vedno kdo spotika,
še vedno stojimo in PIKA.

Če je življenje muhasto, potem
je najbolje, da muhe polovimo
in jim drug prostor – zagotovimo.

Če je življenje »ljubezen do življenja«,
to res radi slišimo, saj bolnikom z
veseljem pomagamo.

Če je življenje vrt, nas ne skrbi
krt.

On ima svojo vlogo, mi pa vemo
kaj je naš namen.

Če val udari ob skalo, se ne utruji. Nasprotno, na moči pridobi in skalo obrusi.

foto: Marjeta Rupar

Življenje nam podarja, jemlje in oznanja, da je tudi naš učitelj. Ocenjujemo ga z vseh vidikov.

Če mu prisluhnemo, nas marsikaj nauči. Nekaj kar je treba čutiti in imeti v sebi. Uči nas sočutja (empatije) ... Bolnikom vedno ljubeznivo pravimo: »Takoj bom prišla (prišel), če me boste potrebovali«.

Včasih se nam zdi, da »delo stoji«. Kopiči se in kopiči, morda postane tudi ovira. Sicer pa brez zamere – mi se pomikamo na življenjski poti najprej, naprej

Tudi valovimo, z vsakim valovanjem, nekaj – pridobimo.

Smisel nas čaka na vsakem koraku. Ne iščemo ga – preprosto, najdemo ga. Življenje je vredno (našega) ogleda in prijaznega pogleda.

DRUŠTVO ZA PROMOCIJO IN VZGOJO ZA ZDRAVJE SLOVENIJE

KOLENDAR ZDRAVSTVENOVZGOJNIH AKTIVNOSTI

31. januar	– DAN BREZ CIGARET
11. februar	– DAN BOLNIKOV
1. – 8. marec	– TEDEN BROJA PROTI RAKU
8. marec	– MEDNARODNI DAN ŽENA
21. marec	– SVETOVNI DAN STRPNOSTI
22. marec	– SVETOVNI DAN VODA
23. marec	– SVETOVNI METEOROLOŠKI DAN
24. marec	– SVETOVNI DAN TUBERKULOZE
25. marec	– MATERINSKI DAN
7. april	– SVETOVNI DAN ZDRAVJA
22. april	– DAN ZEMLJE
12. maj	– MEDNARODNI DAN MEDICINSKIH SESTER
15. maj	– MEDNARODNI DAN DRUŽINE
31. maj	– SVETOVNI DAN BREZ TOBAKA
4. junij	– DAN KRVODAJALCEV
5. junij	– SVETOVNI DAN EKOLOGIJE
16. junij	– MEDNARODNI DAN BEGUNCEV
24. junij	– SVETOVNI DAN OSTEOPOROZE
26. junij	– MEDNARODNI DAN PROTI ZLORABI DROG
2. avgust	– SVETOVNI DAN DOJENJA
14. – 21. september	– TEDEN AKTIVNOSTI ZA PREPREČEVANJE KAJENJA RKS
1. oktober	– DAN STAREJŠIH
1. teden	– TEDEN ZA ŽIVLJENJE
9. oktober	– DAN DUŠEVNEGA ZDRAVJA
1. teden oktobra	– TEDEN OTROKA
16. oktober	– SVETOVNI DAN HRANE
november	– MESEC PREPREČEVANJA ODVISNOSTI
14. november	– DAN SLADKORNIH BOLNIKOV
3. četrtek nov.	– MEDNARODNI DAN BREZ CIGARETE UICC
25. november	– MEDNARODNI DAN NASILJA NAD ŽENSKAMI
1. december	– SVETOVNI DAN AIDSA
3. december	– SVETOVNI DAN INVALIDOV
5. december	– DAN PROSTOVOLJCEV
9. december	– DAN MIRU
10. december	– DAN ČLOVEKOVIH PRAVIC

Koledar je pripomoček, zbir utečenih prizadevanj za načrtovanje dejavnosti pri skrbi za boljše zdravje. Odprt je za dodajanje novih datumov. VR132b/98/99

SLOVENSKO DRUŠTVO HOSPIC

Vabi na

ENODNEVNE STROKOVNE DELAVNICE

Potekale bodo v prostorih Slovenskega društva Hospic v Ljubljani.

ČETRTEK 16.12.1999

MOJ ODNOS DO SMRTI: na seminarju bodo udeleženci aktivno razpravljali o lastnem odnosu do umiranja in smrti. Namenjen je prepoznavanju lastnih strahov, da bi lažje pristopali k umirajočemu bolniku.

ČETRTEK 07.01.2000

KOMUNIKACIJA Z UMIRAJOČIM BOLNIKOM IN SVOJCI V PROCESU UMIRANJA: na delavnici se bomo učili dobre komunikacije z bolnikom, odkrivali občutljivost in sočutje, ki ju potrebujemo, da lahko zaznamo potrebe in hotenja bolnika in njegove družine.

ČETRTEK 13.01.2000

KAKO POVEDATI SLABO NOVIČO, ki ponuja praktično pomoč za sporočanje bolnikom ali staršem umirajočih otrok. Ob primerih in dilemah bomo preizkušali naše lastne zadrege in strahove ter izoblikovali razumljiv in jasen pristop za sporočanje resnice.

ČETRTEK 20.01.2000

KAKO LAHKO POMAGAM: delavnica bo skušala odgovoriti na vprašanje: Kaj nas ustavlja, nam povzroča dileme in konflikte, zakaj nas je strah in smo ujeti v opravičila, ko se v zadnjem hipu izmuznemo situaciji? Raziskali bomo našo resnično naravo, ki je polna sočutja.

ČETRTEK 27.01.2000

KO NEKDO OSTANE SAM: Cilj delavnice je spoznati vse razsežnosti žalovanja. Povečati senzibilnost za žalujoče ter pomoč pri tem.

Delavnice bodo potekale med 9. in 14. uro.

Število udeležencev za posamezno delavnico je omejeno na 15. Izobraževanje je priznано kot strokovno izpopolnjevanje.

Kotizacija znaša 5000 SIT. Plačilo na ŽR 50106-678-703305 sklic na številko 00 333.

Informacije in prijave na telefon 061/131-53-99.

PRELIMINARNO OBVESTILO

Podjetje, ki zastopa visoko kakovostne izdelke proizvajalcev, kot so Molnlycke, SCA Hygiene Products, KCI-Mediscus...

Razpisuje NAGRADNI NATEČAJ

**za najboljše strokovne članke
z naslednjih področij:**

- zdravstvena nega bolnika z rano
- zdravstvena nega bolnika z inkontinenco
- zdravstvena nega bolnika z razjedo zaradi pritiska

Namen nagradnega natečaja je spodbujanje strokovnega razvoja zdravstvene nege, saj smo podjetje, ki je temu področju močno naklonjeno.

Nagrade za najboljši strokovni članek:

1. nagrada 500.000,00 SIT
2. nagrada 200.000,00 SIT
3. nagrada 100.000,00 SIT

Pogoji za sodelovanje na nagradnem natečaju, časovno trajanje natečaja ter način izbire najboljšega članka bodo objavljeni v Obzorniku zdravstvene nege.

RESUSCITATION 2000

5TH SCIENTIFIC CONGRESS OF THE
EUROPEAN RESUSCITATION COUNCIL

JUNE 1-3, 2000

**European Resuscitation Council
"Resuscitation 2000"
June 1-3 2000,
Antwerp**

SECOND ANNOUNCEMENT
& CALL FOR ABSTRACTS

DEADLINE FOR ABSTRACT
SUBMISSION
FEBRUARY 1, 2000

PARTNERS IN CARE 50 YEARS OF MAGIC

47th Annual AORN Congress
April 2-6, 2000
New Orleans, Louisiana

Pre-Congress
Saturday, April 1

Exhibits
Tuesday, April 4
Wednesday, April 5
Thursday, April 6

**Partners in Care
50 Years of Magic
47th Annual AORN Congress
April 2-6, 2000 - New
Orleans, Louisiana**

**Podrobne informacije so na voljo
na sedežu Zbornice - Zveze**

FIRST ANNOUNCEMENT

5th ENDA Conference

CHALLENGES FOR A NEW
POLITICS, POLICY & PERSPECTIVES

The Hague
The Netherlands

October 10 — 12
2001

Information: Dutch Association of Health
www.kcv.nl/vmp

**FIRST ANNOUNCEMENT
5th ENDA Conference
CHALLENGERS FOR A
NEW DECADE
POLITICS, POLICY & PER-
SPECTIVES
The Hague - The Nether-
lands
October 10-12th, 2001**

International Conference on Nursing Leadership

**24. - 26. May, 2001
In Tampere, Finland**

For more information
contact:
Mrs. Hilikka LAAKONEN
University of Tampere
(nuhila@uta.fi)

**International Conference on Nursing Leadership
24.-26. May, 2001
In Tampere, Finland**

The 10th Asian Congress of Pediatrics

March 26-30, 2000 Taipei, Taiwan
Taipei International Convention Center

"Child Health at the Millenary"

2nd Announcement
and Call for Abstract

**The 10th Asian Congress of Pediatrics
March 26-30, 2000,
Taipei, Taiwan
Taipei International Convention Center
"Child Health at the Mil-
lenary – 200 AD"
2nd Announcement and
Call for Abstracts**

Tudi angelom se včasih primeri... mar ne?

Želijo si nežnih toplih dotikov, rahlih kot dih ... Za to poskrbimo tudi mi.
S sterilnim obližem VIVAPORE! In željami za VAŠE dobro počutje v prihodnjem tisočletju!

VIVAPORE - sterilni obliž za oskrbo ran.

 TOSAMA

ISO 9001 GMP

Bolečina boli.

K sreči proti bolečini nismo nemočni.

Lekadol pomaga:

- pri glavobolu
- pri zobobolu
- pri zvišani telesni temperaturi
- pri gripi in prehladu
- po operacijah in poškodbah
- pri menstrualnih in drugih bolečinah

Lekadol je najvarnejše zdravilo proti bolečinam, ki ga dobite brez recepta. Ne poškoduje želodčne sluznice, zato je posebej primeren za vse, ki imajo želodčne težave in jim odsvetujejo uporabo drugih analgetikov. Sirup Lekadol je primeren tudi za otroke starejše od 2 let.

Lekadol vsebuje paracetamol. Pred uporabo natančno preberite navodilo! O tveganju in stranskih učinkih se posvetujte z zdravnikom ali farmacevtom.

Lekadol
Proti bolečinam,
toda brez
želodčnih težav.

